

RAMBOLL

Bright ideas.
Sustainable change.

Tussentijdse evaluatie van het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland

Rapport

Oktober 2024

Tussentijdse evaluatie van het Interreg VI A- programma Deutschland- Nederland

Auteurs

Marnie von Fritsch

Carla Harnischfeger

Jordy Kiel

Paul Rohloff

Katharina Wilske

Bron omslagfoto: Ramboll

Ramboll Management Consulting GmbH
Jürgen-Töpfer-Straße 48
22763 Hamburg

Inhoudsopgave

1.	Doel van de tussentijdse evaluatie en methodologische aanpak	1
1.1	Context van de evaluatie	1
1.2	Doelstelling en onderzoeksvragen	1
1.3	Methodologische aanpak	3
2.	(Verwachte) Realisatie van de doelstellingen	6
3.	Structuren en processen van het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland	16
3.1	Sensibilisering en voorlichting (o.a. doelgroepbereik)	16
3.2	Aanvraag en goedkeuring	23
3.2.1	Ontwikkeling van een aanvraag	23
3.2.2	Indiening van aanvragen	30
3.2.3	Beoordelingsproces en goedkeuring van het project	37
3.3	Projectuitvoering	43
4.	Samenvatting (conclusie en aanbevelingen)	47
5.	Appendix	53

1. Doel van de tussentijdse evaluatie en methodologische aanpak

1.1 Context van de evaluatie

Het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland 2021-2027 bouwt voort op de beproefde aanpak van de vorige subsidieperiode voor grensoverstijgende samenwerking tussen Duitsland en Nederland. Daarbij wordt de thematische focus op onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie, alsook op het concurrentievermogen van het mkb versterkt.

Het uitgangspunt voor de uitvoering van grensoverstijgende projecten is het samenwerkingsprogramma Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland, dat op 11 april 2022 door de Europese Commissie is goedgekeurd. Voor de uitvoering van grensoverstijgende projecten in de subsidieperiode 2021-2027 is in totaal ongeveer 465 miljoen euro beschikbaar, waarvan ongeveer 240 miljoen euro EU-middelen zijn (zie samenwerkingsprogramma).

De programmapartners¹ hebben jarenlange uitgebreide ervaring in de bevordering van grensoverstijgende samenwerking, zowel binnen Interreg als daarbuiten; terwijl er in de jaren 1990 vier Interreg-programma's actief waren in het programmagebied, werden deze in de subsidieperiode 2000-2006 in eerste instantie samengevoegd tot twee programma's. Sinds de subsidieperiode 2007-2013 wordt er één gezamenlijk programma gepland en uitgevoerd.

De deelstaat Noordrijn-Westfalen (Ministerium für Wirtschaft, Industrie, Klimaschutz und Energie, MWIKE) treedt op als managementautoriteit van het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland. Het Gemeenschappelijk Interreg-secretariaat (GIS), dat gevestigd is bij de Euregio Rijn-Waal, is verantwoordelijk voor de coördinatie van programmabrede activiteiten. Het regionaal programmamanagement (RPM), dat gevestigd is bij de vier Euregio's (Eems Dollard Regio, EUREGIO, Euregio Rijn-Waal, euregio rijn-maas-noord) in het programmagebied, is verantwoordelijk voor de acquisitie en begeleiding van de projecten.

In het evaluatieplan van het programma zijn voor de evaluatie van het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland twee thematische speerpunten vastgelegd, rekening houdend met de eisen die voortvloeien uit de EU-regelgeving. Bij één van deze thematische speerpunten gaat het om de toegankelijkheid van het programma en de beoordeling van de uitvoering van het programma, die in de tussentijdse evaluatie 2024 zullen worden getoetst². De bedoeling is om informatie over de toegankelijkheid van het programma en de realisatie van de programmadoelstellingen tot nu toe te evalueren en analyseren. De focus van de tussentijdse evaluatie ligt dus enerzijds op de uitvoering en (verwachte) realisatie van doelstellingen en anderzijds op de evaluatie van de structuren en processen van het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland. Het evaluatieproces wordt begeleid door de kerngroep evaluatie. De kerngroep evaluatie bestaat uit vertegenwoordigers van de programmapartners en programma-instansies en is verantwoordelijk voor de praktische planning en ondersteuning.

1.2 Doelstelling en onderzoeksvragen

De tussentijdse evaluatie 2024 heeft tot doel concrete aanbevelingen uit te spreken voor de actuele en toekomstige oriëntatie van het programma. De focus van de evaluatie ligt op:

¹ Ministerium für Wirtschaft, Innovation, Digitalisierung und Energie des Landes Nordrhein-Westfalen, Ministerium für Bundes- und Europaangelegenheiten und Regionale Entwicklung des Landes Niedersachsen, Ministerie van Economische Zaken van Nederland, Provincie Groningen, Provincie Fryslân, Provincie Drenthe, Provincie Overijssel, Provincie Flevoland, Provincie Gelderland, Provincie Noord-Brabant, Provincie Limburg, Eems Dollard Regio, EUREGIO, Euregio Rijn-Waal, euregio rijn-maas-noord.

² Het andere thematische speerpunt is een impact-evaluatie, waarbij de nadruk ligt op de effectiviteit, efficiëntie en impact van het programma. Dit is echter geen speerpunt van de tussentijdse evaluatie 2024.

- de analyse van de verwachte realisatie van de programmadoelstellingen,
- het onderzoeken en evalueren van de toegankelijkheid van het programma voor (nieuwe) aanvragers,
- het onderzoeken van het nieuw ingevoerde 18-weken-proces (nieuw besluitvormingsproces van aanvraag tot en met goedkeuring binnen 18 weken) en
- de analyse van de nieuwe subsidiebepalingen.

De tussentijdse evaluatie geeft inzicht in de huidige uitvoering van het programma en de huidige structuren en processen. Invloedsfactoren worden benoemd en de perspectieven van de verschillende programmapartners en programma-instanties worden gepresenteerd. Op basis van de evaluatieresultaten worden gefundeerde en zo concreet mogelijke handelingsopties en -aanbevelingen geformuleerd voor de huidige en toekomstige (strategisch-inhoudelijke en praktische) invulling van het programma.

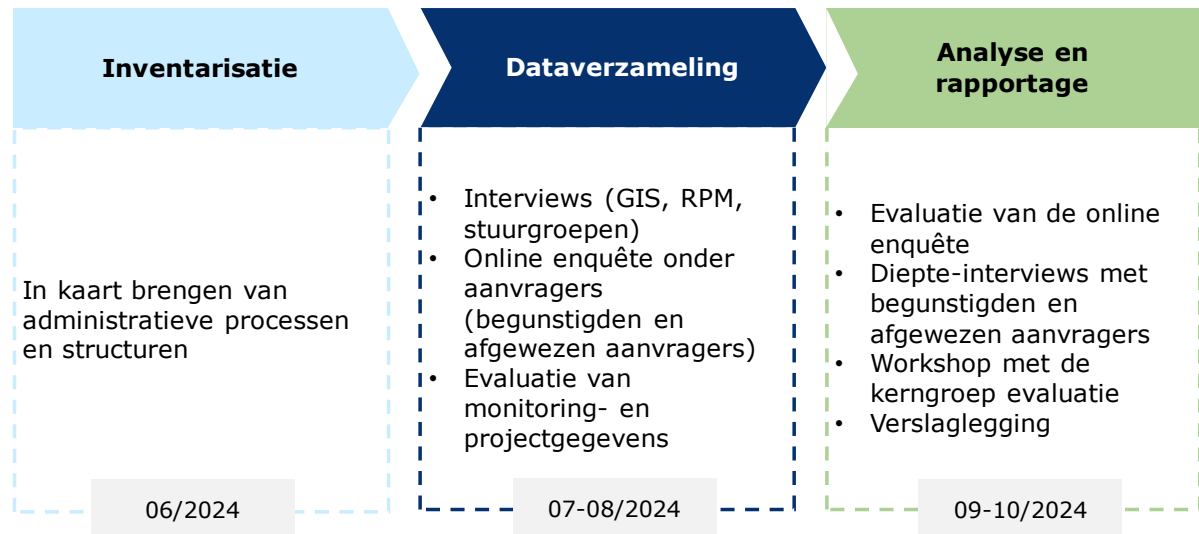
In het kader van de tussentijdse evaluatie zijn de volgende onderzoeksvragen onderzocht en beantwoord:

Focus van het onderzoek	Onderzoeksvragen
(Verwachte) Realisatie van de doelstellingen	<ul style="list-style-type: none"> • In hoeverre sluit de financiering aan bij bestaande behoeften van de doelgroep en/of belangrijke ontwikkelingsdoelen van de grensregio? • In hoeverre verloopt de uitvoering van het programma volgens plan wat betreft het behalen van de programmadoelstellingen?
Structuren en processen	<p>Overkoepelende onderzoeksvragen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welke veranderingen ten opzichte van het INTERREG V-programma zijn waarneembaar in de nieuwe programmaperiode Interreg VI A-Deutschland-Nederland? In hoeverre zijn de veranderingen van invloed op de uitvoering van het programma? • Hoe ervaren programmapartners de programma-uitvoering? Hoe ervaren programma-instanties de programma-uitvoering? <p>Sensibilisering en voorlichting</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doelgroepbereik: Worden de beoogde doelgroepen bereikt? • In hoeverre is het programma toegankelijk voor nieuwe aanvragers? • Hoe kan het Interreg-programma meer potentiële aanvragers bereiken om maximale impact te bereiken? <p>Aanvraag en goedkeuring</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe ervaren (potentiële) begunstigden/aanvragers de aanvraagprocedure binnen Interreg VI Deutschland-Nederland? • In hoeverre beïnvloedt het nieuw ingevoerde 18-weken-besluitvormingsproces het Interreg VI-programma in vergelijking met de vorige INTERREG V-periode? <p>Projectuitvoering</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe ervaren de begunstigden de projectuitvoeringsfase

1.3 Methodologische aanpak

Afbeelding 1 geeft een overzicht van de methodologische aanpak en de opeenvolgende werkstappen van de tussentijdse evaluatie.

Afbeelding 1: Methodologische aanpak

Bron: Eigen weergave Ramboll Management Consulting.

Inventarisatie

Een zorgvuldige inventarisatie vormt het uitgangspunt van de evaluatie. In een eerste stap zijn **de administratieve processen en structuren in kaart** gebracht. Daarbij zijn alle administratieve stappen systematisch vastgelegd en weergegeven. De focus lag op

- het aanspreken van belanghebbenden of aanvragers,
- het adviseren over projectontwikkeling,
- de aanvraag, beoordeling en goedkeuring door de programmabrede of regionale stuurgroepen, en
- de uitvoering van de projecten (declaraties en documentatie, auditvereisten).

Daarnaast is een vergelijking gemaakt met de administratieve processen van de vorige subsidieperiode. Het in kaart brengen van de administratieve processen en structuren gebeurde in nauwe afstemming en uitwisseling met het GIS.

Dataverzameling

Om de bevindingen uit de inventarisatie verder te verrijken en met aanvullende informatie te onderbouwen, zijn in de tweede stap eigen data verzameld.

Hiervoor hebben tien **interviews** plaatsgevonden met de verantwoordelijken voor de programma-uitvoering bij het GIS, met regionale programmamanager en met leden van de programmabrede stuurgroep. In de semigestructureerde digitale interviews werd ingegaan op de uitvoering en het verwachte doelbereik van de subsidiëring, de toegankelijkheid van de subsidiëring, de veranderingen in de administratieve processen en de beoordelingen van de mogelijke impact van deze aanpassingen op de uitvoering van het programma.

Daarnaast is er tussen 1 augustus 2024 en 30 augustus 2024 **een online enquête** gehouden. De doelgroep bestond uit alle aanvragers sinds de start van het programma – zowel leadpartners als projectpartners van goedgekeurde en afgewezen projecten werden ondervraagd. Met behulp van deze doelgroepspecifieke online enquête is inzicht verkregen in de volgende aspecten:

- ervaringen met aanvraag, goedkeuring en projectuitvoering,
- ervaringen met verschillende aspecten van toegankelijkheid en zichtbaarheid en doelgerichtheid van het programma, en

- ervaringen met het inspelen op de behoeften van de doelgroep en de geschiktheid van het programma.

In totaal werden 175 volledig ingevulde vragenlijsten geretourneerd, waarvan 55 leadpartners en 120 projectpartners. Daarnaast hebben 27 aanvragers de enquête gedeeltelijk ingevuld, wat resulteert in een maximum N van 202. Hiervan zijn er 5 leadpartners en 22 projectpartners. Daarnaast hebben acht aanvragers van wie de aanvraag werd afgewezen, deelgenomen aan de enquête.³

Bovendien werden de **monitoring- en projectgegevens** geanalyseerd. Daartoe zijn documenten geëvalueerd die informatie geven over de uitvoering van de financiering. Dit omvatte met name de financiële en inhoudelijke monitoringgegevens, alsook een overzicht van goedgekeurde projecten (per 30 juni 2024). Om de huidige inhoudelijke uitvoeringsstatus weer te geven, werden de gedefinieerde mijlpalen/streefwaarden vergeleken met de actuele streefwaarden. Op dezelfde manier werden de beschikbare financiële middelen vergeleken met de middelen die al zijn uitbetaald en toegekend.

Analyse en rapportage

Om de bevindingen uit de **online enquête** onder de aanvragers te valideren, hebben ook acht **diepte-interviews** plaatsgevonden met leadpartners en projectpartners. In deze semigestructureerde telefonische interviews werden de kwantitatieve resultaten van de online enquête verrijkt met verdere kwalitatieve bevindingen over de ervaringen van de projectactoren. De geïnterviewden werden geselecteerd op basis van de volgende criteria, waarbij ook op de juiste balans werd gelet: land (Duitsland/Nederland), leadpartner/projectpartner, publieke of private instelling, prioritaire as, goedgekeurd/afgewezen project, duur, financieringsvolume.

Tegelijkertijd zijn de bevindingen uit de inventarisatie en de verzamelde data samengevoegd en geëvalueerd. De belangrijkste bevindingen werden gepresenteerd en besproken in een digitale vergadering met de **kerngroep evaluatie**. Op basis van de analyse en de centrale bevindingen werden handelingsopties en -aanbevelingen geformuleerd.

De bevindingen worden in dit rapport samengevat. De belangrijkste bevindingen worden aan het begin van elk hoofdstuk belicht. **Hoofdstuk 2** houdt zich bezig met de presentatie en classificatie van de (verwachte) realisatie van doelstellingen. **Hoofdstuk 3** richt zich op de structuren en processen van het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland en kijkt naar de stappen die een project tijdens de huidige subsidieperiode 2021-2027 doorloopt. **Hoofdstuk 4** sluit af met een overzicht van de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen.

³ Opmerking: De tussentijdse evaluatie geeft de beoordelingen en ervaringen van aanvragers weer. Uiteraard kunnen de beoordelingen van organisaties die geen aanvraag indienen niet worden meegenomen en geëvalueerd, terwijl ook zij een doelgroep van het subsidieprogramma zijn.

2. (Verwachte) Realisatie van de doelstellingen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de (verwachte) realisatie van de doelstellingen van het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland (subsidieperiode 2021-2027). Hierbij wordt de actuele bijdrage van de subsidiëring aan de doelstellingen van het programma beschreven. Dit geeft een indicatie van de verwachte realisatie van de doelstellingen aan het einde van het programma.

Ten eerste wordt er gekeken naar de relevantie van de thematische oriëntatie van het programma, uitgaande van de bestaande behoeften van de doelgroep in het programmagebied. Vervolgens wordt er gekeken naar de coherentie van het programma met andere subsidieprogramma's. Tot slot wordt op basis van de beschikbare monitoringgegevens per 30 juni 2024 beschreven en beoordeeld in hoeverre de financiële en inhoudelijke doelen zijn bereikt. In dit hoofdstuk worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

Onderzoeksvragen

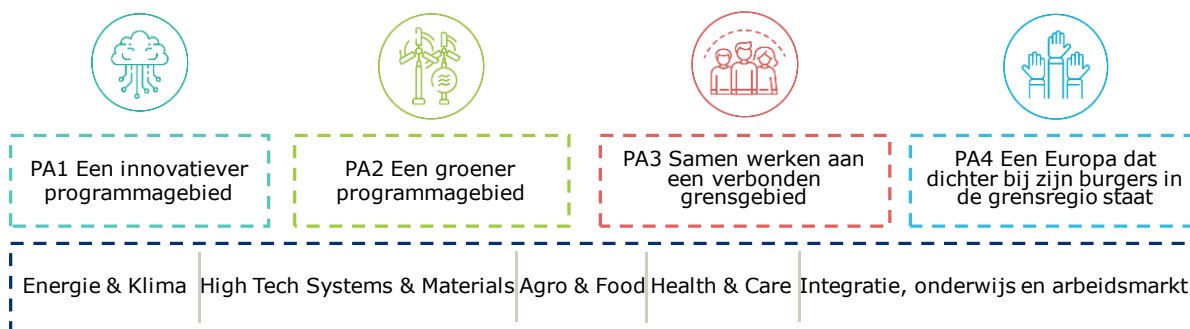
- In hoeverre sluit de financiering aan bij bestaande behoeften van de doelgroep en/of belangrijke ontwikkelingsdoelen van de grensregio?
- In hoeverre verloopt de uitvoering van het programma volgens plan wat betreft het behalen van de programmadoelstellingen?

Relevantie

De thematische oriëntatie van het programma is relevant en sluit aan bij de behoeften van de doelgroep.

Thematisch gezien is het subsidieprogramma breed opgezet – een breed scala aan onderwerpen kan worden gefinancierd binnen vier prioritaire assen (zie Afbeelding 2). Prioritaire as 1 (PA 1) is gericht op het bevorderen van innovatie en geavanceerde technologieën met economische en maatschappelijke meerwaarde, alsook van het concurrentievermogen van het mkb op de bovengenoemde thematische gebieden. In het kader van prioritaire as 2 (PA 2) kunnen projecten op het gebied van klimaatbescherming, klimaatadaptatie, energietransitie, circulaire economie en risicopreventie worden ondersteund. De derde prioritaire as (PA 3) bevordert de thema's arbeidsmarkten, banen, sociale infrastructuur, de sociale economie, onderwijs en opleiding en gezondheidszorgstelsels. Prioritaire as 4 (PA 4) bevordert onderwerpen die verband houden met de samenwerking tussen overheid, maatschappelijk middenveld en burgers (zie samenwerkingsprogramma). Concreet zijn er vijf centrale sectoren gedefinieerd. Terwijl projecten in de sectoren Energie & Klimaat, High Tech Systems & Materials, Agro & Food en Health kunnen worden uitgevoerd in de prioritaire assen 1 en 2, kunnen projecten op het gebied van Integratie, Onderwijs & Arbeidsmarkt en Health & Care in de prioritaire assen 3 en 4 worden ondersteund.

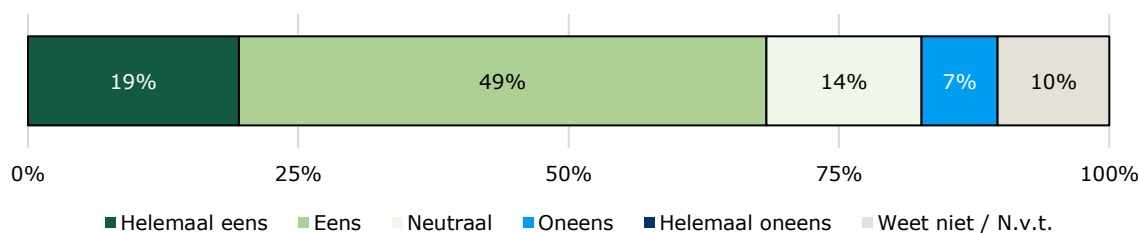
Afbeelding 2: Prioritaire assen en belangrijkste thematische gebieden in het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland

Bron: Samenwerkingsprogramma (iconen aangeleverd door de GIS), eigen weergave Ramboll Management Consulting.

Aanvragers vinden deze thematische diversiteit positief en passend. In de online enquête verklaarde 68 procent van de ondervraagden dat alle thema's die belangrijk zijn voor de regio via de vier prioritaire assen kunnen worden ondersteund (zie Afbeelding 3).

Afbeelding 3: Relevantie van de ondersteunde thema's in het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland

Bron: Online enquête. Vraag: In Interreg kunnen projecten over een breed spectrum aan onderwerpen worden gefinancierd. Hoe beoordeelt u de volgende stelling: "De onderwerpen omvatten alle aspecten die voor ons relevant zijn." Beoordeel de bewering op een schaal van (1) "Helemaal eens" tot (5) "Helemaal oneens". n = 175 (leadpartners en projectpartners).

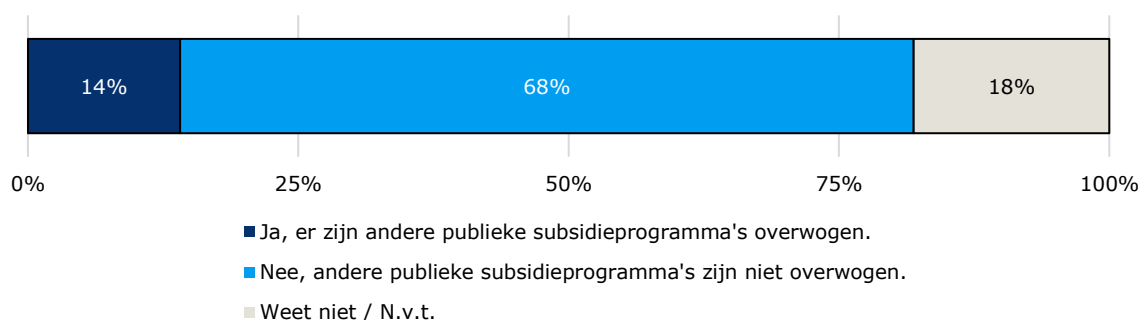
De meerderheid van de respondenten geeft ook aan dat er geen extra thema's hoeven te worden ondersteund binnen het Interreg-programma. Slechts enkele respondenten zouden graag aanvullingen op het programma zien. In de eerste plaats betreft dit het thema mobiliteit en logistiek, zoals blijkt uit de volgende stelling uit de online enquête: "Als ik naar de regio kijk, is logistiek een belangrijk onderwerp en moet het worden gestimuleerd." Daarnaast benadrukken sommige respondenten het belang van toerisme in alle regio's van het programmagebied en zouden zij graag zien dat hiervoor financiering wordt uitgetrokken in het kader van het Interreg-programma. Deze beoordelingen van de relevantie worden ook gedeeld door de programmapartners en programma-instanties, die aangeven dat het programma "beantwoordt aan de kern van de behoeften en een brede basis heeft", al betreuren sommigen het dat de thema's logistiek en toerisme niet langer in dezelfde mate kunnen worden ondersteund als in INTERREG V. Deze thema's maken niet langer deel uit van de grotere doelstelling van het Interreg-programma als gevolg van interne programmabeslissingen, maar kunnen nog steeds worden ondersteund via prioritaire as 4 of het speerpunt digitalisering in de prioritaire assen 1 en 2.

Coherentie

Het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland onderscheidt zich goed van de meeste andere subsidieprogramma's, met name op het gebied van grensoverstijgende samenwerking. Slechts sporadisch kunnen overlappingen tussen de subsidieprogramma's worden vastgesteld.

Naast het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland zijn er momenteel verschillende Europese en nationale subsidieprogramma's waarmee instellingen en personen in de grensregio subsidie kunnen ontvangen. In de online enquête gaf echter slechts 14 procent van de ondervraagden aan dat ze bij de aanvraag andere subsidieprogramma's hadden overwogen (zie Afbeelding 4). Dit cijfer is opmerkelijk laag gezien de breedte van de onderwerpen en doelgroepen die binnen Interreg kunnen worden gefinancierd.

Afbeelding 4: Onderzoek alternatieve subsidieprogramma's alvorens een aanvraag in te dienen

Bron: Online enquête. Vraag: Heeft u vóór de aanvraag ook andere subsidieprogramma's overwogen als alternatief voor de financiering van uw project? n=199 (leadpartners en projectpartners).

De respondenten onderzochten onder meer de volgende subsidieprogramma's als alternatief:

- op **Europees niveau**, Interreg IV B, Noordzeeregio, Erasmus+, Horizon 2020, LIFE, LEADER,
- op **nationaal niveau**, in Duitsland het Zentrale Innovationsprogramm Mittelstand (ZIM) of, aan Nederlandse zijde de Demonstratie Energie- en Klimaatinnovatie (DEI+) van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland,
- op **deelstaatniveau**, ondersteunende maatregelen in het kader van ESF+ of EFRO, zoals Erlebnis.NRW.

De doorslaggevende redenen waarom Interreg-financiering wordt gebruikt in plaats van andere subsidieprogramma's, kunnen in vier thematische blokken (zie Afbeelding 5) worden ingedeeld. Dit is met name positieve feedback over de ervaringen met de programma-instanties en de administratieve en thematische opzet van het subsidieprogramma.

Afbeelding 5: Redenen om gebruik te maken van Interreg-subsidie in vergelijking met andere subsidieprogramma's

<p>Focus op grensoverstijgende samenwerking. Daarvan is in andere subsidieprogramma's nauwelijks sprake (64 vermeldingen).</p>	<p>Positieve ervaringen in eerdere subsidieperioden met Interreg. Als gevolg hiervan hebben de respondenten opnieuw voor deze subsidiëring gekozen (35 vermeldingen).</p>	<p>Aantrekkelijkere subsidievoorwaarden in vergelijking met andere financieringsprogramma's. Bijv. een langere subsidieduur, hogere subsidiebedragen of minder administratieve inspanning (18 vermeldingen).</p>	<p>Specifiek subsidieprofiel binnen de subsidie, bijv. in PA 2 over duurzaamheidsthema's en in PA 3 over onderwijs. Andere financieringsprogramma's bieden dit niet aan respondenten (15 vermeldingen).</p>
---	--	---	--

Bron: Online enquête. Vraag: Wat waren de doorslaggevende redenen voor de Interreg-subsidie in vergelijking met de subsidieprogramma's die u verder hebt overwogen? Evaluatie van open informatie.

In de interviews berichten de programmapartners en de programma-instanties over andere subsidieprogramma's als grotere "concurrentie" voor het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland: "Er bestaan momenteel ongelooflijk veel subsidieprogramma's. In Interreg B is er sprake van een veranderd financieringslandschap, waarbij Nedersaksen en Nederland anders/aanvullend bij het programma worden betrokken. Daarnaast zijn er ook nationale programma's." Met name voor de prioritaire assen 1 en 2 zijn er op nationaal niveau ook thematische subsidieprogramma's rond innovatie- en duurzaamheidsthema's die enige thematische overlappings vertonen met het Interreg-programma, maar de grensoverstijgende samenwerking niet bevorderen.

Financiële realisatie

De huidige financiële uitvoeringsstatus van het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland kan over het algemeen als (zeer) goed worden beoordeeld.

Begin december 2022 werden de eerste projecten goedgekeurd. Voor de nog korte duur sinds de start van het programma kunnen de totale toegekende middelen en het goedkeuringspercentage over het algemeen als (zeer) goed worden beoordeeld. Er zijn duidelijke verschillen tussen de prioritaire assen. Terwijl het goedkeuringspercentage in de prioritaire assen 1, 3 en 4 tussen 35 en 42 procent ligt, is het met 80 procent aanzienlijk hoger in prioritaire as 2. In de interviews leggen vertegenwoordigers van programma-instanties een verband met het feit dat er veel overlap is tussen prioritaire assen 1 en 2 vanwege de gemeenschappelijke focus op innovatie. Projecten met een innovatief karakter op het gebied van klimaat- en milieubescherming worden daarom eerder in prioritaire as 2 ingedeeld. Zoals verwacht is het aandeel van de totale uitbetaalde middelen als gevolg van de korte subsidieduur nog erg laag in vergelijking met de duur van de projecten.

Afbeelding 6: Financiële uitvoering (per 30-6-2024)

Prioritaire as	Totaal geplande middelen (samenwerkingsprogramma)	Totaal toegekende middelen (per 06/2024)	Aandeel toegekend/gepland	Totaal uitbetaalde middelen (per 06/2024)	Aandeel uitbetaald/gepland
1	EUR 209,6 mln.	EUR 76,9 mln.	37%	EUR 5,6 mln.	3%
2	EUR 93,2 mln.	EUR 74,1 mln.	80%	EUR 4,2 mln.	4%
3	EUR 81,5 mln.	EUR 33,9 mln.	42%	EUR 2,4 mln.	3%
4	EUR 81,5 mln.	EUR 28,2 mln.	35%	EUR 2,7 mln.	3%
Totaal (1-4)	EUR 465,8 mln.	EUR 213,1 mln.	46%	EUR 14,8 mln.	3%

Bron: Monitoringgegevens van het samenwerkingsprogramma (per 30-6-2024), eigen berekening en weergave Ramboll Management Consulting.

In de interviews kwalificeren de programmapartners en de programma-instanties de huidige financiële doelstelling als "voorzichtig optimistisch". Terwijl er aan het begin van de financiering veel aanvragen waren en sommige subsidiemiddelen snel konden worden toegekend, moeten ze zich er momenteel meer op richten dat er nieuwe aanvragen worden ingediend en een volledige vastlegging van middelen wordt bereikt. Hiervoor is het met name van belang om nieuwe aanvragers te bereiken (zie hoofdstuk 3.1). Volgens de programma-instanties worden er incidenteel nog meer uitdagingen ondervonden bij de declaratie, aangezien 'projectplanningen moeten worden uitgesteld vanwege het tekort aan geschoolde arbeidskrachten, de energieprijscrisis en de oorlog in Oekraïne (zie hoofdstuk 3.3).

Inhoudelijke realisatie

De huidige inhoudelijke uitvoeringsstatus kan over het algemeen als zeer goed worden beoordeeld voor alle prioritaire assen. De doelstellingen voor de outputindicatoren worden naar verwachting overtroffen in alle prioritaire assen.

In totaal zijn tot 30-6-2024 75 projecten goedgekeurd en 23 projectaanvragen afgewezen. Uit de bereikte uitvoeringsstatus blijkt dat de mijlpalen voor 2024 voor alle outputindicatoren naar verwachting reeds zullen worden overtroffen met de projecten die op 30-6-2024 zijn goedgekeurd (zie Afbeelding 7, Afbeelding 8, Afbeelding 9, Afbeelding 10). De outputindicatoren worden hieronder weergegeven, uitgesplitst naar prioritaire assen. Werkelijke waarden zijn nog niet opgenomen in de cijfers, omdat er op dit moment geen projecten volledig zijn afgerond.

In prioritaire as 1 waren op 30-6-2024 17 projecten goedgekeurd.

Afbeelding 7: Inhoudelijke uitvoering prioritaire as 1 (per 30-6-2024)

Outputindicator			Mijlpaal 2024 ⁴	Doelwaarde 2029	Streefwaarde (30-6-24) ⁵
PA 1	SD 1.1 ⁶	RCO01 – Ondernemingen ondersteund	28	553	72
PA 1	SD 1.1	RCO02 – Ondernemingen ondersteund door subsidies	28	553	59
PA 1	SD 1.3	RCO01 – Ondernemingen ondersteund	18	369	29
PA 1	SD 1.3	RCO02 – Ondernemingen ondersteund door subsidies	18	369	23

Bron: Monitoringgegevens van het samenwerkingsprogramma (per 30-6-2024), eigen berekening en weergave Ramboll Management Consulting.

⁴ Een mijlpaal geeft een waarde weer voor de betreffende outputindicator die eind 2024 bereikt moet zijn. Hierdoor kunnen de prestaties van het programma tijdens de uitvoering worden gemonitord en geëvalueerd.

⁵ De streefwaarde geeft de waarde weer voor de betreffende outputindicator die aan het einde van de subsidieperiode zou worden bereikt op basis van de huidige status (in dit geval 30 juni 2024).

⁶ SD: specifieke doelstelling

In prioritaire as 2 waren op 30-6-2024 18 projecten goedgekeurd.

Afbeelding 8: Inhoudelijke uitvoering prioritaire as 2 (per 30-6-2024)

Outputindicator			Mijlpaal 2024	Doelwaarde 2029	Streefwaarde (30-6-24)
PA 2	SD 2.4	RCO01 – Ondernemingen ondersteund	6	123	52
PA 2	SD 2.4	RCO02 – Ondernemingen ondersteund door subsidies	6	123	39
PA 2	SD 2.4	RCO 27 – Nationale en subnationale strategieën inzake klimaatadaptatie	0	11	42
PA 2	SD 2.4	RCO 84 – Interreg - Gezamenlijk ontwikkelde en in projecten uitgevoerde proefprojecten	0	11	84
PA 2	SD 2.4	RCO 116 – Interreg - Gezamenlijk ontwikkelde oplossingen	0	4	40
PA 2	SD 2.6	RCO01 – Ondernemingen ondersteund	14	287	48
PA 2	SD 2.6	RCO02 – Ondernemingen ondersteund door subsidies	14	287	31
PA 2	SD 2.6	RCO84 – Interreg - Gezamenlijk ontwikkelde en in projecten uitgevoerde proefprojecten	0	25	172
PA 2	SD 2.6	RCO116 – Interreg - Gezamenlijk ontwikkelde oplossingen	0	9	219

Bron: Monitoringgegevens van het samenwerkingsprogramma (per 30-6-2024), eigen berekening en weergave Ramboll Management Consulting.

In prioritaire as 3 waren op 30-6-2024 22 projecten goedgekeurd.

Afbeelding 9: Inhoudelijke uitvoering prioritaire as 3 (per 30-6-2024)

Outputindicator			Mijlpaal 2024	Doelwaarde 2029	Streefwaarde (30-6-24)
PA 3	SD 4.1	RCO 81 – Deelnames aan gezamenlijke acties over de grenzen heen	160	3.205	5.044
PA 3	SD 4.1	RCO 87 – Organisaties die grensoverschrijdend samenwerken	2	45	155
PA 3	SD 4.2	RCO 81 – Deelnames aan gezamenlijke acties over de grenzen heen	812	16.239	26.986
PA 3	SD 4.2	RCO 87 – Organisaties die grensoverschrijdend samenwerken	3	60	3.305
PA 3	SD 4.4	RCO 84 – Gezamenlijk ontwikkelde en in projecten uitgevoerde proefprojecten	0	9	10
PA 3	SD 4.4	RCO 87 – Organisaties die grensoverschrijdend samenwerken	2	45	1.649
PA 3	SD 4.4	RCO 116 – Gezamenlijk ontwikkelde oplossingen	0	3	15

Bron: Monitoringgegevens van het samenwerkingsprogramma (per 30-6-2024), eigen berekening en weergave Ramboll Management Consulting.

In prioritaire as 4 waren op 30-6-2024 18 projecten goedgekeurd.

Afbeelding 10: Inhoudelijke uitvoering prioritaire as 4 (per 30-6-2024)

Outputindicator			Mijlpaal 2024	Doelwaarde 2029	Streefwaarde (30-6-24)
PA 4	SD Interreg.b	RCO 83 – Gezamenlijk ontwikkelde strategieën en actieplannen	0	6	136
PA 4	SD Interreg.b	RCO 87 – Organisaties die grensoverschrijdend samenwerken	2	30	2.527
PA 4	SD Interreg.c	RCO 81 – Deelnames aan gezamenlijke acties over de grenzen heen	812	16.239	24.760
PA 4	SD Interreg.c	RCO 83 – Gezamenlijk ontwikkelde strategieën en actieplannen	0	25	64
PA 4	SD Interreg.c	RCO 87 – Organisaties die grensoverschrijdend samenwerken	6	120	4.949

Bron: Monitoringgegevens van het samenwerkingsprogramma (per 30-6-2024), eigen berekening en weergave Ramboll Management Consulting.

Als we kijken naar de inhoudelijke uitvoeringsstatus, wordt duidelijk dat alle mijlpalen voor 2024 en al enkele doelstellingen voor 2029 naar verwachting zullen worden overtroffen. Dit is met name opvallend in het geval van indicator RCO 81 (PA 3, PA 4), die het aantal deelnames aan gezamenlijke acties over de grenzen heen aangeeft. Anders dan aanvankelijk verwacht nemen momenteel aanzienlijk meer mensen deel aan de maatregelen. Het aantal gezamenlijk ontwikkelde strategieën en actieplannen (RCO 83; PA 4) en ontwikkelde en in projecten uitgevoerde proefprojecten (RCO 84, PA 2) overtreft ook aanzienlijk de gestelde streefwaarden. De verwachtingen ten aanzien van het aantal organisaties die grensoverschrijdend samenwerken (RCO 87; PA 3, PA 4) zullen naar verwachting ook worden overtroffen. Ook de gezamenlijk ontwikkelde oplossingen overtreffen aanzienlijk de gestelde streefwaarden (RCO 116; PA 2, PA 3).

In principe moet het groot aantal actoren die van de financiering profiteren, positief worden beoordeeld. De vraag is echter in hoeverre de vastgestelde streefwaarden voor deze indicatoren daadwerkelijk als maatstaf voor een succesvolle programma-uitvoering kunnen worden gebruikt wanneer zij in een vroeg stadium en voordat de beschikbare middelen volledig zijn vastgelegd, in een dergelijke mate overtroffen lijken te worden.

Zowel in de interviews als in de diepte-interviews wijzen programma-instanties en aanvragers op de moeilijkheid om geschikte indicatoren voor het programma te bepalen en te definiëren. Dit leidt volgens hen tot problemen bij een betrouwbare bepaling van streefwaarden. De

streefwaarden worden vrij conservatief geraamd om te garanderen dat ze in de loop van de subsidieperiode worden bereikt. In de diepte-interviews geven aanvragers aan dat er bij het indienen van hun aanvraag aan het begin van het programma nog veel onduidelijkheid over de definities bestond. Bovendien wijzen sommige aanvragers erop dat er zeer weinig flexibiliteit is om indicatorwaarden achteraf aan te passen, aangezien dit alleen mogelijk is door een wijzigingsaanvraag in te dienen die door de stuurgroep moet worden goedgekeurd.

Als men de financiële en inhoudelijke status vergelijkt, valt op dat de financiële uitvoeringsstatus van prioritaire as 1 aanzienlijk verder gevorderd is dan de inhoudelijke. Voor de prioritaire assen 3 en 4 is het beeld precies het tegenovergestelde: de inhoudelijke uitvoeringsstatus is veel verder gevorderd dan de financiële. In het geval van prioritaire as 2 varieert dit sterk tussen de afzonderlijke indicatoren, ongeacht de specifieke doelstellingen. Terwijl de inhoudelijke status van de indicatoren van het aantal ondersteunde ondernemingen (RCO01 en RCO02) achterblijft bij de financiële uitvoeringsstatus, blijkt bij de andere indicatoren van de prioritaire as (RCO27, RCO84, RCO116) dat deze de financiële uitvoeringsstatus aanzienlijk overtreffen.

(Verwachte) Realisatie van doelstellingen

Conclusie

- De thematische oriëntatie van het programma is relevant en sluit aan bij de behoeften van de doelgroep.
- Het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland onderscheidt zich goed van de meeste andere subsidieprogramma's, met name op het gebied van grensoverstijgende samenwerking. Slechts sporadisch kunnen overlappingen tussen de subsidieprogramma's worden vastgesteld.
- De huidige financiële en inhoudelijke uitvoeringsstatus kan over het algemeen als zeer goed worden beoordeeld voor alle prioritaire assen. De mijlpalen voor de outputindicatoren worden naar verwachting nu al overtroffen in alle prioritaire assen.

Aanbevelingen

- Voor een consistent begrip en uniforme toepassing van de indicatoren zorgen.
 - Het aanscherpen van de uitleg over de toepassing van de indicatoren en het vaststellen van streefwaarden, en de bijbehorende diepgaande communicatie naar de (potentiële) begunstigden.
 - De ontwikkeling van de inhoudelijke en financiële uitvoering (ook in relatie tot elkaar) nauwlettend blijven volgen, om zo nodig tegen of bij te kunnen sturen.
-

3. Structuren en processen van het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland

Naast de beoordeling van de (verwachte) realisatie van de doelstellingen ligt in deze tussentijdse evaluatie een belangrijke focus op het onderzoek naar de structuren en processen van de uitvoering van het Interreg IV A-programma Deutschland-Nederland. De systematische analyse daarvan wordt uitgevoerd langs de volgende processtappen, die een project ondergaat in het kader van de huidige subsidieperiode 2021-2027:

Afbeelding 11: Onderzochte processtappen

Bron: Eigen weergave Ramboll Management Consulting.

Aangezien er in de huidige subsidieperiode nog geen project is afgerond, zal de processtap "afsluiting van het project" in de tussentijdse evaluatie nog niet diepgaand worden belicht. De eerste bevindingen over de projectuitvoering zijn beschikbaar, maar tal van projecten bevinden zich nog in de beginfase van de uitvoering.

Voor de subsidieperiode 2021-2027 zijn enkele wijzigingen doorgevoerd, met name met betrekking tot de aanvraag en goedkeuring, om het proces transparanter en efficiënter te maken. Deze veranderingen alsmede (eerste) zichtbare effecten worden in de desbetreffende paragrafen besproken.

Naast specifieke onderzoeksvragen over de processtappen worden de volgende overkoepelende onderzoeksvragen beantwoord:

Overkoepelende onderzoeksvragen over structuren en processen

- Welke veranderingen ten opzichte van het INTERREG V-programma zijn waarneembaar in de nieuwe programmaperiode Interreg VI A-Deutschland-Nederland? In hoeverre zijn de veranderingen van invloed op de uitvoering van het programma?
- Hoe ervaren programmapartners de programma-uitvoering? Hoe ervaren programma-instanties de programma-uitvoering?

3.1 Sensibilisering en voorlichting (o.a. doelgroepbereik)

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het proces van bewustmaking van en voorlichting over de bestaande financieringsmogelijkheden via het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland. Allereerst wordt geëvalueerd in welke mate de doelgroepen worden bereikt door het programma. Vervolgens worden communicatiekanalen geïdentificeerd die bijzonder geschikt zijn om potentiële aanvragers te bereiken. De volgende onderzoeksvragen vormen de basis van de tussentijdse evaluatie en worden in dit hoofdstuk beantwoord:

Specifieke onderzoeksvragen sensibilisering en voorlichting

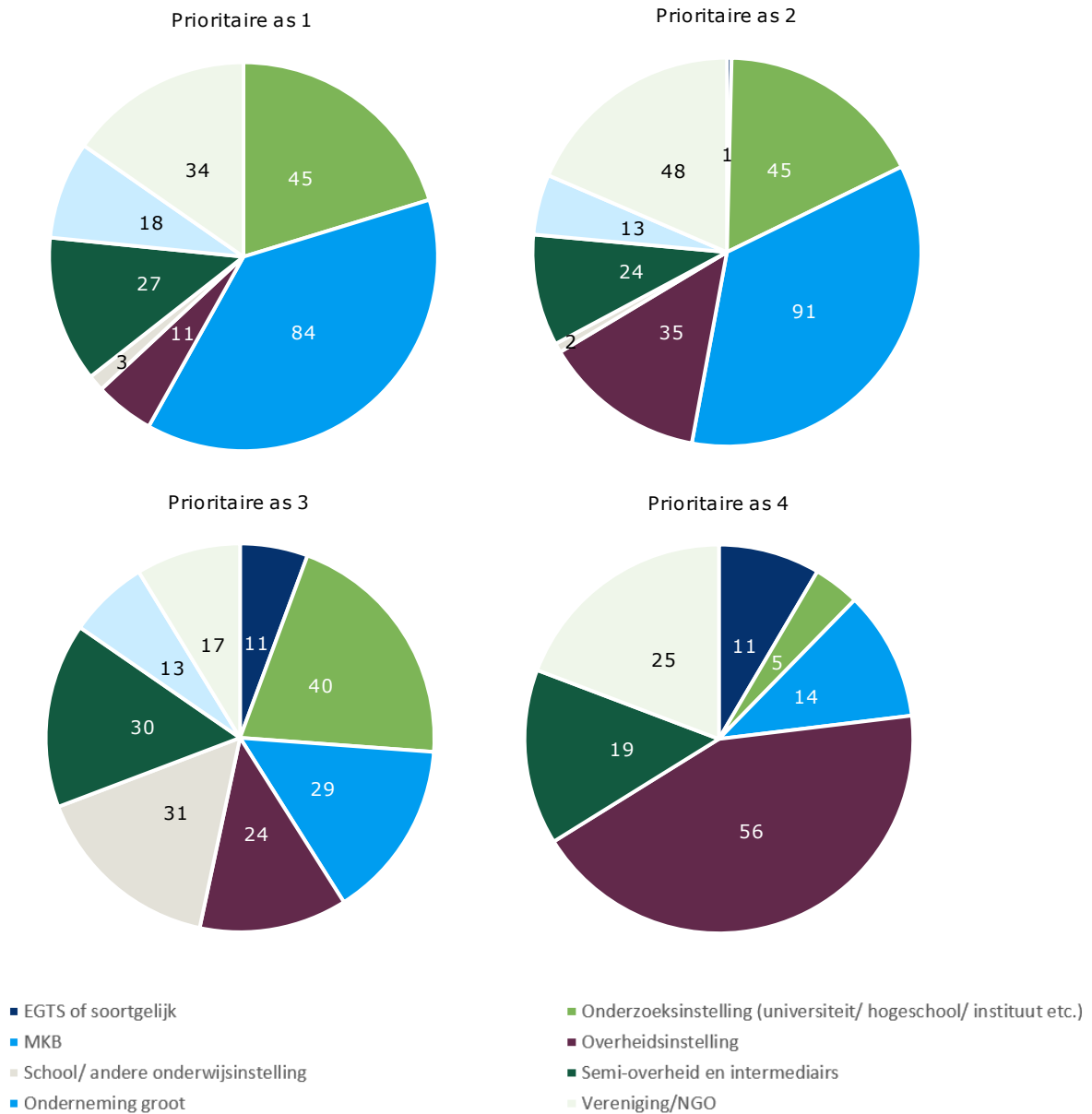
- Doelgroepbereik: Worden de beoogde doelgroepen bereikt?
 - In hoeverre is het programma toegankelijk voor nieuwe aanvragers?
 - Hoe kan het Interreg-programma meer potentiële aanvragers bereiken om maximale impact te bereiken?
-

Doelgroepbereik

Het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland slaagt er momenteel in om de beoogde doelgroepen te bereiken.

De doelgroep van de ondersteuning in het kader van de prioritaire assen 1 en 2 zijn met name innovatieve mkb-bedrijven in het programmagebied. Naast het mkb in de regio bestaat de doelgroep voor ondersteuning in de prioritaire assen 3 en 4 uit netwerken en clusters, overheden en inwoners van het programmagebied.

Uit de evaluatie van de projectgegevens van de ondersteunde leadpartners en projectpartners blijkt dat, zoals verwacht, mkb-bedrijven bijzonder vaak worden ondersteund in de prioritaire assen 1 en 2 (zie Afbeelding 12). In prioritaire as 3 worden de verschillende doelgroepen relatief gelijk verdeeld bereikt. In prioritaire as 4 vormen het openbaar bestuur en overheidsinstanties momenteel de grootste groep begunstigden. Dit komt overeen met de doelgroepen die in het samenwerkingsprogramma zijn gedefinieerd.

Afbeelding 12: Evaluatie van leadpartners en projectpartners per type instelling (aantal)

Bron: Monitoringgegevens van het samenwerkingsprogramma (per 30-6-2024), eigen berekening en weergave Ramboll Management Consulting. n=814 (leadpartners en projectpartners).

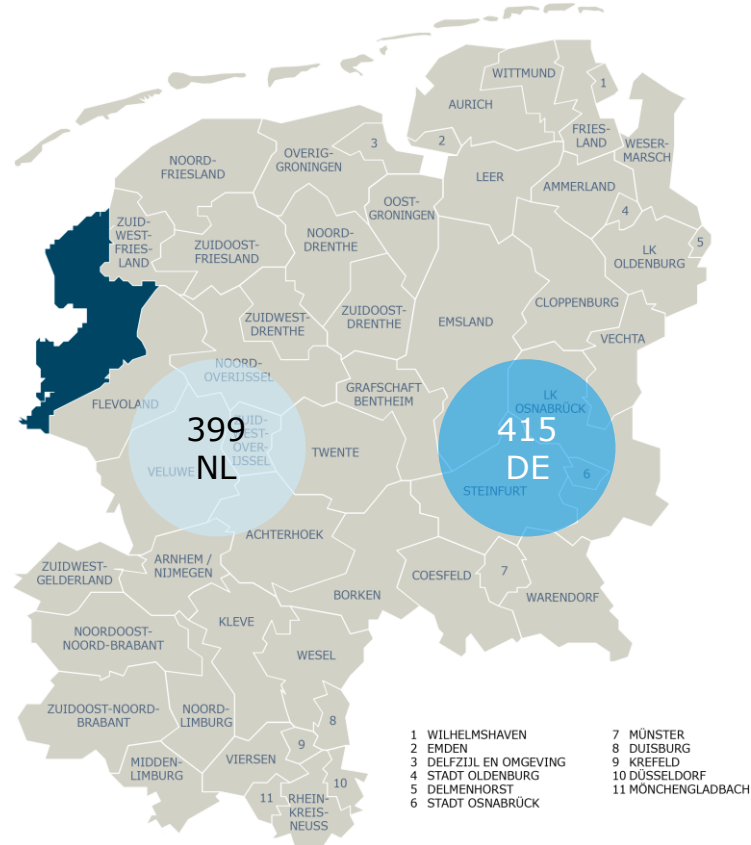
De begunstigden zijn momenteel regionaal evenwichtig verdeeld over Nederland en Duitsland.

Wat de regionale ligging betreft is er momenteel sprake van een evenwichtige verdeling van de begunstigden tussen Nederland en Duitsland: van de in totaal 814 begunstigden⁷ zijn er 415

⁷ Leadpartner en projectpartner, per 30-06-2024.

(gelijk aan 51 procent van alle begunstigden) gevestigd in Duitsland en 399 (gelijk aan 49 procent) in Nederland.

Afbeelding 13: Regionale ligging van de begunstigden (leadpartners en projectpartners, per 30-6-2024)

Bron: Evaluatie van de projectgegevens (per 30-6-2024), eigen weergave Ramboll Management Consulting.

Het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland staat ook open voor nieuwe aanvragers.

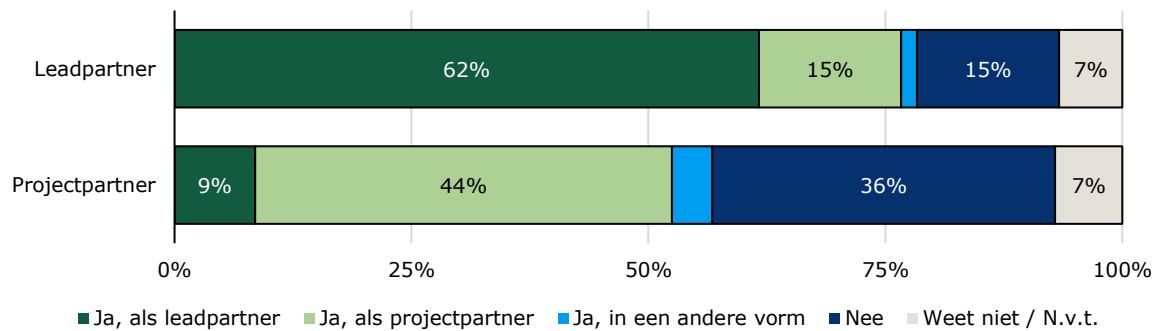
Het doel van het Interreg-programma VI A-Deutschland-Nederland is om ook nieuwe doelgroepen te bereiken, d.w.z. actoren die in eerdere subsidieperiodes nog geen financiering hebben ontvangen. In het kader van de online enquête onder aanvragers werden de leadpartners en projectpartners gevraagd of zij al in het kader van INTERREG V met het programma in aanraking waren gekomen.

Het blijkt dat een groot deel van de leadpartners en de projectpartners in de vorige subsidieperiode al financiering hebben ontvangen. 62 procent van de ondervraagde leadpartners was ook leadpartner in INTERREG V, 44 procent van de projectpartners was ook projectpartner in INTERREG V (zie Afbeelding 14). Het valt echter positief op dat er ook nieuwe actoren worden bereikt, zowel leadpartners als projectpartners: 15 procent van de ondervraagde leadpartners en 36 procent van de projectpartners was nog niet eerder in aanraking geweest met Interreg-financiering.⁸ Zeker gezien de lange historie van Interreg-financiering in de regio is het uiterst

⁸ Opmerking: Om een dergelijke evaluatie in de toekomst systematisch uit te voeren op basis van een volledig gegevensbestand, zou een databank met precieze en uniforme benamingen van alle projectactoren wenselijk zijn.

positief dat een substantieel deel van de aanvragers ook in deze subsidieperiode voor het eerst gebruik maakt van de financiering. Dit kan een indicatie zijn dat het aantal grensoverstijgende samenwerkingsverbanden in de regio zich over het algemeen positief ontwikkelt.

Afbeelding 14: Aanknopingspunten met Interreg in de vorige subsidieperiode

Bron: Online enquête. Vraag: Had u al aanknopingspunten met het programma tijdens INTERREG V (subsidieperiode 2014-2020)? n=201 (leadpartners en projectpartners). Waarden onder de 5 procent worden niet weergegeven.

Opmerking over het kleinprojectenfonds

In het kader van het fonds voor kleinschalige projecten worden veel actoren op een zeer laagdrempelige manier bereikt, die van de bevordering van grensoverstijgende samenwerking in het kader van het Interreg VI-A-programma Deutschland-Nederland profiteren. Het belang en de mogelijkheden van dit soort projecten voor het bereiken van nieuwe aanvragers zouden nader kunnen worden onderzocht en eventueel verder kunnen worden uitgebreid.

Sensibilisering en voorlichting

Leadpartners en projectpartners werden met name door professionele contacten geattendeerd op de financieringsmogelijkheden – dit geldt ook voor nieuwe actoren.

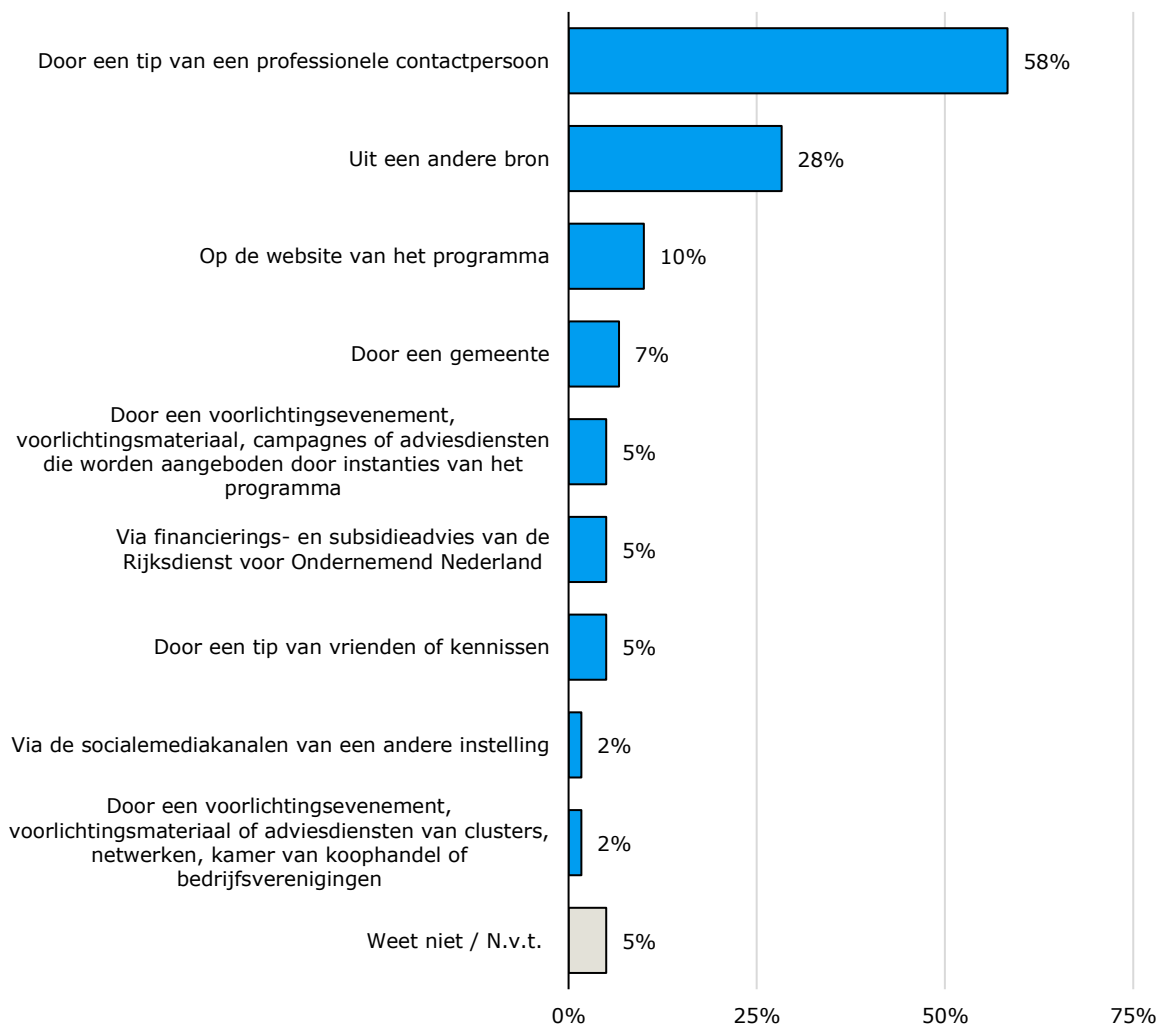
Aan de programmazijde worden door de betrokken actoren (RPM, GIS) tal van communicatiekanalen gebruikt om de aandacht te vestigen op de financieringsmogelijkheden in het kader van het Interreg-programma (o.a. deelname aan nationale en internationale (Europese) evenementen, verspreiding van informatie via externe communicatiekanalen zoals de website van het programma, sociale media, nieuwsbrief, pers, enz.).⁹

De meerderheid van alle respondenten geeft aan dat ze op de subsidiëring attent zijn gemaakt door een contactpersoon op het werk. In zijn algemeenheid moet dit als zeer positief worden beoordeeld aangezien het getuigt van positieve ervaringen of positieve beschrijvingen, die ertoe leiden dat Interreg wordt aanbevolen of onder de aandacht wordt gebracht. Andere communicatiekanalen waarmee de respondenten werden bereikt, zijn met name "andere bronnen" (bijv. Euregio's, provincies) en de websites van het programma. Met het oog op **nieuw bereikte actoren** wordt het belang van persoonlijke, professionele contacten eens te meer

⁹ Zie ook Communicatieplan 2023/2024 (per 17-10-2023).

duidelijk: de overgrote meerderheid (bijna 60 procent) van de leadpartners en projectpartners die nog niet met Interreg in contact zijn gekomen, is op de financieringsmogelijkheden gewezen door een contactpersoon op het werk, d.w.z. door een professioneel netwerk, professionele samenwerking buiten Interreg of de aanbeveling van derden. Andere bronnen van (informatie) waren met name de huidige leadpartners of projectpartners en de website van het programma (zie Afbeelding 15). Ook wordt duidelijk dat communicatiekanalen zoals socialemediakanalen of adviesbureaus voor subsidies geen of slechts een zeer kleine rol hebben gespeeld bij het bereiken van nieuwe actoren.

Afbeelding 15: Hoe zijn nieuw bereikte actoren attent gemaakt op de financieringsmogelijkheden?

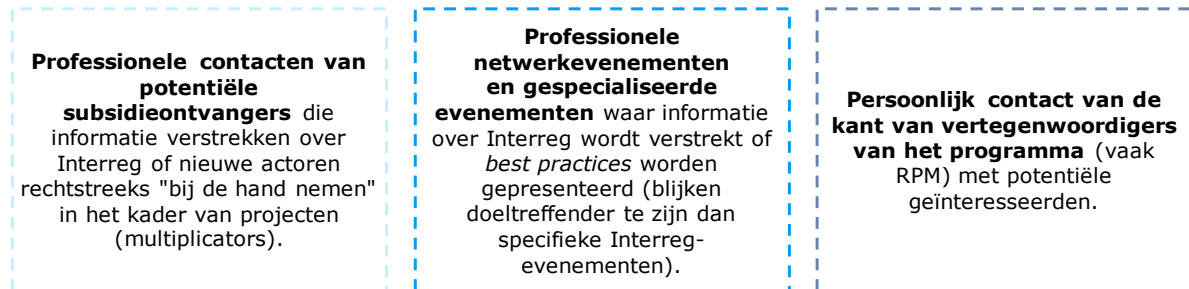

Bron: Online enquête. Vraag: Hoe weet u van de financieringsmogelijkheden van Interreg Deutschland-Nederland? Meerdere antwoorden zijn mogelijk. n=60 (nieuwe leadpartners en projectpartners). Opmerking: De niet-geselecteerde categorieën zijn onder meer websites van andere instellingen, socialemediakanalen van het programma, financieringsadviesdienst van de Bund (Duitse federale overheid) en een artikel of een advertentie in een vakblad.

In de interviews geven de programma-instanties over het algemeen aan vergelijkbare ervaringen te hebben met betrekking tot communicatiekanalen die tot nu toe goed hebben gewerkt. Het bereiken van nieuwe doelgroepen, d.w.z. actoren die nog niet in contact zijn gekomen met Interreg, is volgens de programma-instanties een hele uitdaging.

Op basis van de bevindingen van de enquête onder de begunstigden en de beoordelingen van de programmapartners en programma-instanties zijn de volgende communicatiekanalen bijzonder geschikt om de aandacht te vestigen op de financieringsmogelijkheden – dit geldt met name voor nieuwe actoren:

Afbeelding 16: Geschikte communicatiekanalen om de aandacht te vestigen op financieringsmogelijkheden

Bron: Online enquête. Vraag: Hoe weet u van de financieringsmogelijkheden van Interreg Deutschland-Nederland? en diepte-interviews met aanvragers en programma-instanties.

Sensibilisering en voorlichting

Conclusie

- Het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland slaagt er momenteel in om de beoogde doelgroepen te bereiken.
- De begunstigden zijn momenteel regionaal evenwichtig verdeeld over Nederland en Duitsland.
- Het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland is ook toegankelijk voor nieuwe aanvragers.
- Leadpartners en projectpartners werden met name door professionele contacten geattendeerd op de financieringsmogelijkheden.
- Momenteel bevat de database voor dezelfde projectactoren soms verschillende schrijfwijzen/aanduidingen.

Aanbevelingen

- Focussen op multipliers, vooral in een professionele context
- Blijvende focus op (professioneel) netwerken en branche-evenementen
- Blijf focussen op het goed en zo ongecompliceerd mogelijk uitvoeren van het programma (weinig bureaucratie, goede ondersteuning vanuit het RPM), ook om verdere aanbevelingen te bevorderen
- Een database met precieze en uniforme benamingen van alle projectactoren zou handig zijn (hierdoor zouden bijvoorbeeld ook evaluaties uitgevoerd kunnen worden die meerdere subsidieperiodes betreffen)

3.2 Aanvraag en goedkeuring

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de processtap van de aanvraag en goedkeuring. Het hoofdstuk is opgebouwd langs de drie onderdelen ontwikkeling van een aanvraag (zie hoofdstuk 3.2.1), indienen van een aanvraag (zie hoofdstuk 3.2.2) en beoordelingsproces en goedkeuring van een project (zie hoofdstuk 3.2.3). De ervaringen van de aanvragers en de programma-instanties worden beschreven in relatie tot deze aspecten.

Afbeelding 17: Onderzochte processtappen in het aanvraag- en goedkeuringsproces

Bron: Eigen weergave Ramboll Management Consulting.

De volgende onderzoeksvragen vormen de basis van de tussentijdse evaluatie en worden in dit hoofdstuk beantwoord:

Specifieke onderzoeksvragen aanvraag en goedkeuring

- Hoe ervaren (potentiële) begunstigden/aanvragers de aanvraagprocedure binnen Interreg VI Deutschland-Nederland?
- In hoeverre beïnvloedt het nieuw ingevoerde 18-weken-besluitvormingsproces het Interreg VI-programma in vergelijking met de vorige INTERREG V-periode?

3.2.1 Ontwikkeling van een aanvraag

Het eerste onderdeel van het onderzoek van het aanvraagproces betreft de *ontwikkeling van een aanvraag*, het voortraject van de officiële aanvraag. In deze fase vindt het zoeken naar partners en de concretisering van het projectidee plaats tot aan de projectaanvraag.

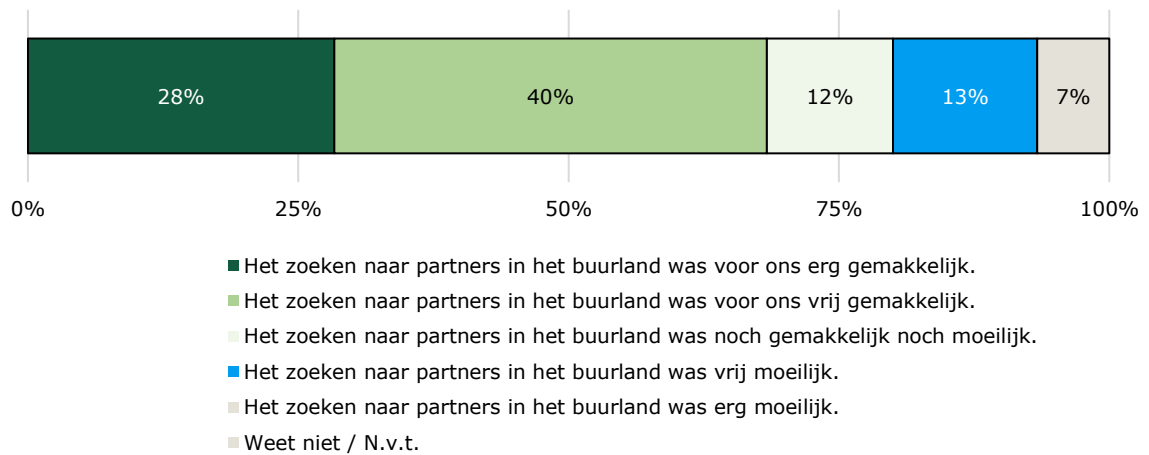
Zoeken van partners

Het zoeken naar een partner was voor de meerderheid van de ondervraagde leadpartners vrij eenvoudig.

Volgens de subsidievoorwaarden van het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland moet het projectconsortium bestaan uit ten minste één Nederlandse en één Duitse projectpartner. De zoektocht naar een partner vormde voor het merendeel van de ondervraagde leadpartners geen

uitdaging. In totaal vond bijna 70 procent het zoeken naar een partner in het buurland (erg) gemakkelijk (zie Afbeelding 18)¹⁰.

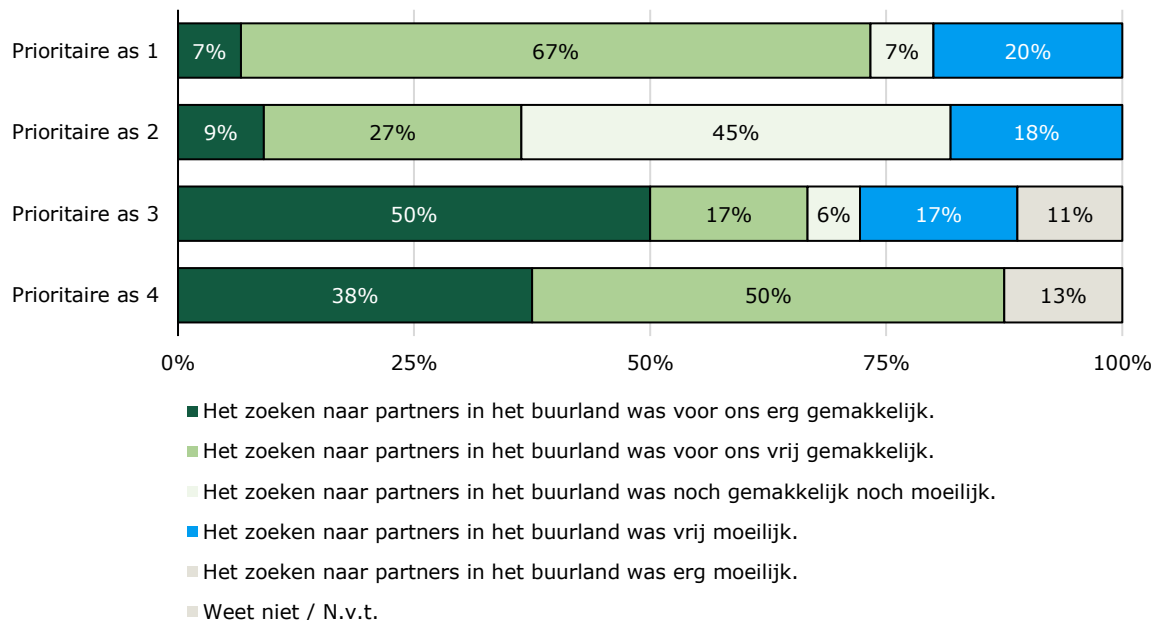
Afbeelding 18: Zoeken naar een partner

Bron: Online enquête. Vraag: Hoe beoordeelt u achteraf gezien het zoeken naar partners in het buurland? n=60 (leadpartners).

Het wordt duidelijk dat leadpartners met projecten in de prioritaire assen 3 en 4 het over het algemeen gemakkelijker vonden om partners te vinden dan in de prioritaire assen 1 en 2 (zie Afbeelding 19).

Afbeelding 19: Beoordeling zoeken naar een partner, uitgesplitst naar prioritaire as

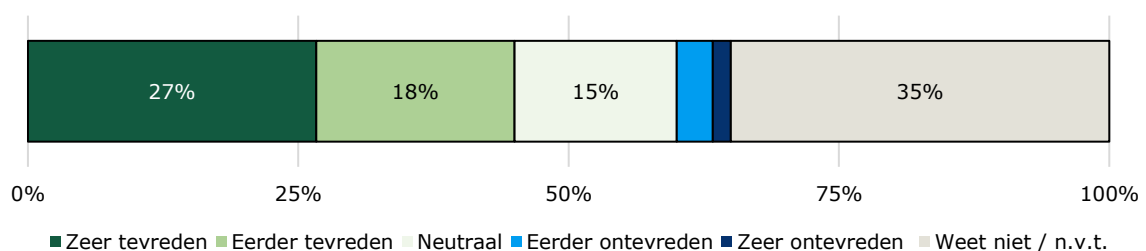
¹⁰ Opmerking: Hierbij moet worden opgemerkt dat in de enquête natuurlijk alleen de leadpartners werden ondervraagd die een aanvraag hebben ingediend en dus ook een consortium van partners konden oprichten.

Bron: Online enquête. Vraag: Hoe beoordeelt u achteraf gezien het zoeken naar partners in het buurland? n=60 (leadpartners).

In de online enquête noemen sommige aanvragers uit de prioritaire assen 1 en 2 een gebrek aan een netwerk van contacten, de behoefte aan partners met zeer specifieke kennis en vaardigheden en de hoogte van het subsidiepercentage voor onderzoeksinstellingen (zie aspect "subsidiepercentage" hieronder). In de online enquête geven enkele aanvragers aan dat er enige onduidelijkheid bestond over welke partners uit welke regio deel mochten uitmaken van het projectconsortium.

De ondersteuning door het RPM bij het zoeken naar een partner wordt positief beoordeeld door de leadpartners: 45 procent van de ondervraagden is zeer of redelijk tevreden (zie Afbeelding 20).

Afbeelding 20: Ondersteuning door het RPM in de aanvraagprocedure

Bron: Online enquête. Vraag: Hoe tevreden bent u over de ondersteuning/begeleiding die u heeft gekregen van het Regionaal Programmamanagement? Met de ondersteuning tijdens de aanvraagprocedure. n=60 (leadpartners). Waarden onder de 5 procent worden niet weergegeven.

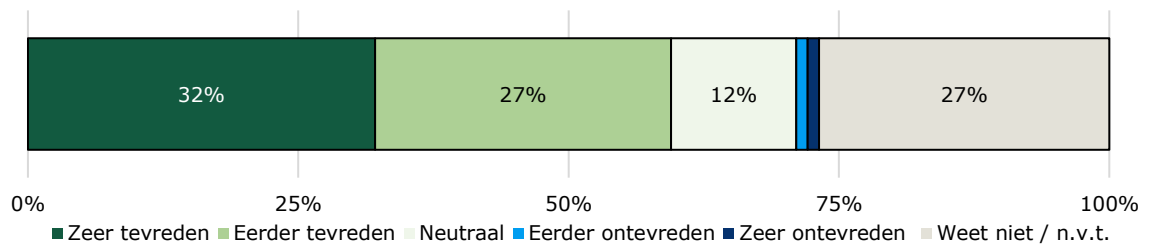
Concretisering van het projectidee

De ondersteuning door het RPM bij het concretiseren van het projectidee wordt door de aanvragers zeer gewaardeerd. De ingediende aanvragen zijn inhoudelijk preciezer en concreter dan de concepten in de voorgaande subsidieperiode.

Een belangrijke verandering ten opzichte van de vorige subsidieperiode is dat in het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland geen concepten worden ingediend door de leadpartners, maar complete, gefinaliseerde projectaanvragen. In de vorige subsidieperiode werden concepten ingediend die aanzienlijk minder concreet en uitgewerkt waren en verder werden ontwikkeld in de interactie tussen leadpartners en programma-instanties tot aan de goedkeuring.

Over het algemeen wordt de ondersteuning door het RPM bij de ontwikkeling van het aanvraagproces door de aanvragers als zeer positief ervaren: bijna 60 procent geeft aan (zeer) tevreden te zijn over de ondersteuning die het RPM biedt bij het concretiseren van het projectidee (zie Afbeelding 21). Met name constructieve, oplossingsgerichte ondersteuning en goed inhoudelijk advies in het vaak intensieve proces van de ontwikkeling van een aanvraag worden positief benadrukt.

Afbeelding 21: Ondersteuning door het RPM bij de concretisering van het projectidee

Bron: Online enquête. Vraag: Hoe tevreden bent u over de ondersteuning/begeleiding die u heeft gekregen van het Regionaal Programmamanagement? Bij de concretisering van het projectidee. n=190 (leadpartners en projectpartners). Waarden onder de 5 procent worden niet weergegeven.

Als gevolg van deze wijziging zijn de ingediende aanvragen qua kwaliteit aanzienlijk beter en preciezer dan de eerder ingediende concepten.

Het maximale aantal tekens dat in het aanvraagdocument mag worden gebruikt, wordt uiteenlopend beoordeeld als het gaat om de kwaliteit van de verstrekte informatie. Zowel programma-instanties als aanvragers benadrukken het feit dat ze sneller en preciezer ter zake komen. Aan de negatieve kant benadrukken de aanvragers met name dat zij het gevoel hebben dat vragen van het afstemmingsgremium over de inhoud van het voorgestelde project voorkomen hadden kunnen worden als zij in het aanvraagdocument meer ruimte voor toelichtingen hadden gehad (zie ook hoofdstuk 3.2.3).

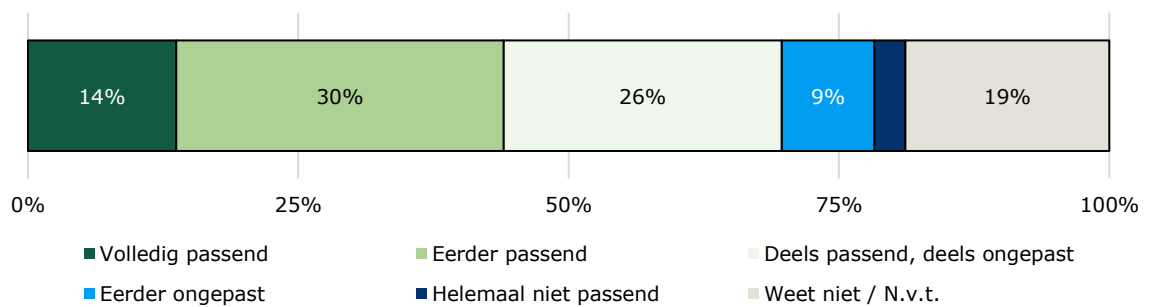
Zoals verwacht betekent het formelere proces ook dat er nu meer aanvragen worden afgewezen, omdat er nu in het lopende aanvraagproces minder aanpassingen worden gedaan, rekening houdend met de belangen of feedback van de Interreg-partners (zie ook hoofdstuk 3.2.3).

Subsidiepercentage

Het subsidiepercentage is in principe passend. Voor sommige instellingen vormt het echter een uitdaging.

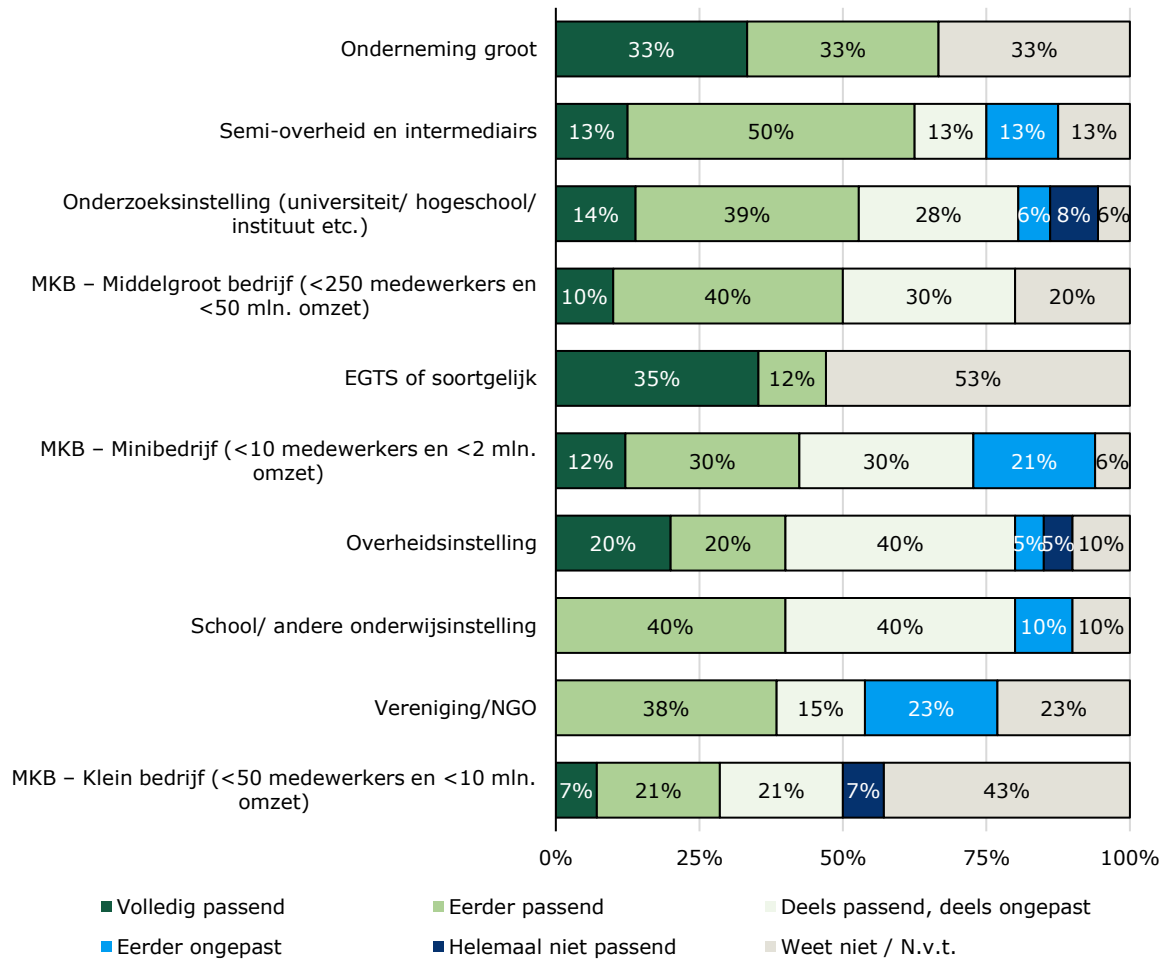
Binnen de prioritaire assen zijn verschillende maximale subsidiepercentages mogelijk. Binnen de eerste en tweede prioritaire as bedraagt het subsidiepercentage maximaal 50 procent (voor universiteiten en hogescholen maximaal 70 procent). Binnen de derde en vierde prioritaire as is het subsidiepercentage maximaal 70 procent voor alle aanvragers.

In de online enquête beoordeelt 44 procent van de ondervraagden het subsidiepercentage als positief, terwijl ruim een kwart dit als deels positief/deels negatief beoordeelt (zie Afbeelding 22).

Afbeelding 22: Subsidiepercentage

Bron: Online enquête. Vraag: Is de huidige subsidiehoogte van het Interreg-programma VI Deutschland-Nederland volgens u passend? Gelieve uw beoordeling toe te lichten. n=175 (leadpartners en projectpartners). Waarden onder de 5 procent worden niet weergegeven.

De tevredenheid over het subsidiepercentage hangt echter sterk af van het type instelling van de aanvrager. Met name verenigingen/ngo's, micro-ondernemingen en onderzoeksinstituten geven aan dat het subsidiepercentage van 50 of 70 procent voor hen een grotere uitdaging is (Afbeelding 23). Het is moeilijk voor verenigingen en ngo's om hun eigen bijdrage op te brengen, omdat ze door hun organisatorische aard minder private middelen ter beschikking hebben. Micro-ondernemingen moeten grotere risico's nemen in het kader van de ontwikkeling van innovatie, met name in de prioritaire assen 1 en 2, en hebben minder financiële eigen middelen dan grotere mkb-bedrijven en grote ondernemingen. Onderzoeksinstituten staan vaak voor de uitdaging dat ze afhankelijk zijn van subsidies en zelfs een kleine eigen bijdrage niet kunnen opbrengen. In de diepte-interviews wordt de uitdaging door de aanvragers als volgt omschreven: "het budget van de instellingen bestaat uit subsidies – d.w.z. ze moeten ook hun eigen bijdrage nog laten financieren door andere instellingen".

Afbeelding 23: Subsidiepercentage per type instelling

Bron: Online enquête. Vraag: Is de huidige subsidiehoogte van het Interreg-programma VI Deutschland-Nederland volgens u passend? Gelieve uw beoordeling toe te lichten. n=175 (leadpartners en projectpartners).

Ontwikkeling van een aanvraag

Conclusie

- Het zoeken naar een partner was voor de meerderheid van de ondervraagde leadpartners vrij eenvoudig.
- De ondersteuning door de regionale programmamanagements bij de concretisering van het projectidee wordt door de aanvragers zeer gewaardeerd. De ingediende aanvragen zijn inhoudelijk preciezer en concreter dan de concepten in de voorgaande subsidieperiode.
- Het subsidiepercentage is in principe passend. Voor sommige instellingen (met name verenigingen/ngo's, micro-ondernemingen en onderzoeksinstellingen) vormt het echter een uitdaging.

Aanbevelingen

- Zorgen voor duidelijke regelgeving (bijvoorbeeld met betrekking tot potentiële partners) en richtlijnen en eventueel herzien van de bijbehorende communicatiekanalen waarlangs subsidievoorwaarden worden gecommuniceerd.
-

3.2.2 Indiening van aanvragen

Het tweede onderdeel van het onderzoek van het aanvraagproces betreft de *indiening van de aanvraag*. In de tussentijdse evaluatie zijn de volgende aspecten onderzocht:

- Duur van het aanvraagproces (18-weken-proces),
- Gebruik van het online portaal InterDB en
- Bepaling van het budget en de functiegroepen per projectpartner.

Duur van het aanvraagproces (18-weken-proces)

Voor de subsidieperiode 2021-2027 is de duur van de formele aanvraagprocedure beperkt. De duur vanaf de officiële indiening van de aanvraag (op basis van door het programma vastgestelde deadlines) tot het besluit over de goedkeuring bedraagt maximaal 18 weken (het zogenaamde "18-weken-proces"). De vaststelling van deze looptijd van 18 weken is een belangrijke verandering ten opzichte van de vorige subsidieperiode. Vaste data en deadlines voor de verschillende aanvraagrondes worden ruim van tevoren vastgesteld en gepubliceerd en bevatten data voor de volgende stappen van elke aanvraagronde¹¹:

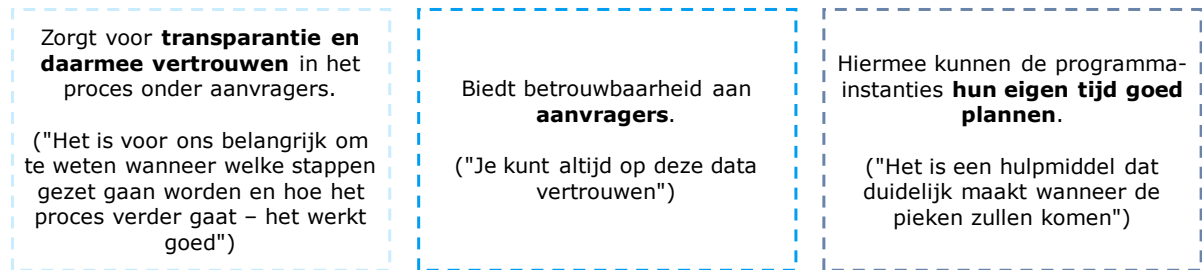
- Indiening van projectaanvragen
- Verzending van documenten naar Interreg-partners voor het afstemmingsgremium
- Vergadering van het afstemmingsgremium/regionale afstemmingen
- Verzending van documenten naar Interreg-partners voor stuurgroepen
- Vergaderingen van de stuurgroepen

De vaststelling van data en de beperking van de duur van de aanvraagprocedure wordt door de programma-instanties en de begunstigden of aanvragers zeer positief beoordeeld.

Zowel in de online enquête als in de diepte-interviews benadrukken de aanvragers dat zij zeer tevreden zijn over de duidelijke opbouw van het aanvraagproces en de daarbij behorende vaste deadlines en data. Ook de programma-instanties benadrukken hun tevredenheid over het feit dat er een vastomlijnd proces is - ook al kan het soms een uitdaging zijn om de deadlines te halen. Het wordt duidelijk dat alle betrokken actoren veel investeren en ruim van tevoren plannen (inclusief vakantieplanning en het plannen van andere taken) om ervoor te zorgen dat ze hun deadlines halen en dat het proces als geheel volgens plan kan worden uitgevoerd.

Met name de volgende voordelen van een vastomlijnd proces werden door de aanvragers en programma-instanties benadrukt:

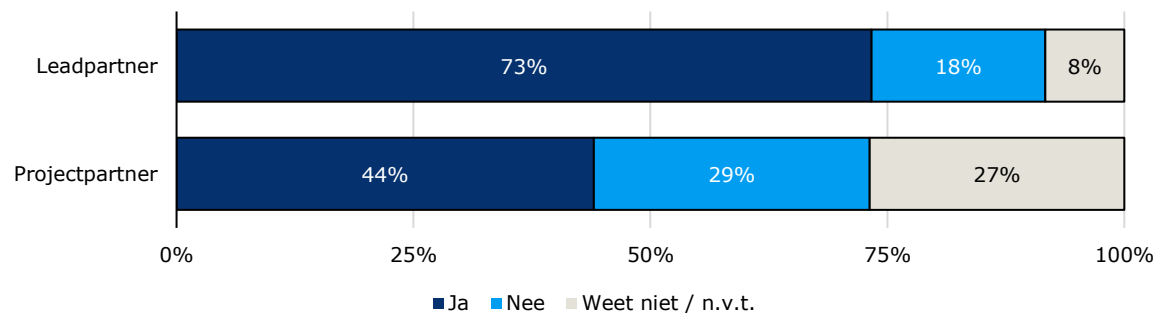
¹¹ Zie ook <https://deutschland-nederland.eu/finanzierung-terminen-und-fristen/>, geraadpleegd op 2-10-2024.

Afbeelding 24: Voordelen van het vastomlijnde aanvraagproces

Bron: Online enquête. Vraag: Welke aspecten van het aanvraagproces vond u bijzonder positief? en diepte-interviews met aanvragers en programma-instanties.

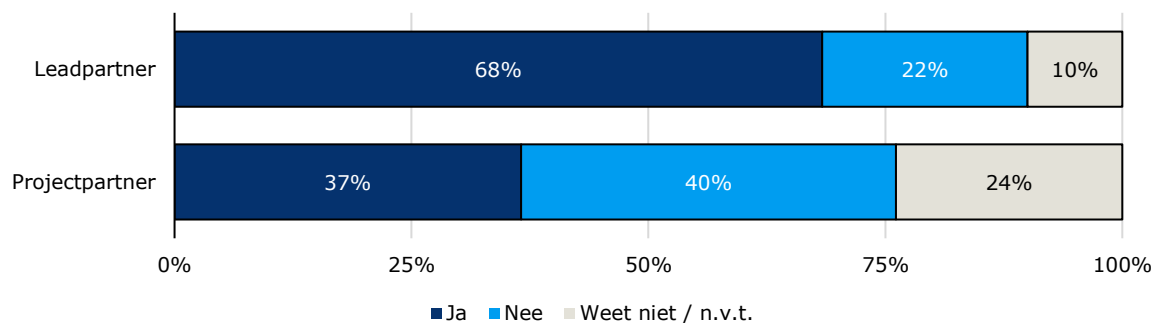
Een deel van de aanvragers was niet op de hoogte van de vaste duur en de start van de 18 weken. Zoals verwacht zijn leadpartners beter geïnformeerd dan projectpartners.

Uit de online enquête wordt duidelijk dat aanvragers in verschillende mate op de hoogte waren van de duur en het begin van de periode van 18 weken. 73 procent van de leadpartners zegt op de hoogte te zijn gebracht van het 18-weken-proces. Aangezien de leadpartners tijdens het aanvraagproces het centrale aanspreekpunt zijn tussen de programma-instanties (RPM) en het projectconsortium, is het te verwachten dat zij beter op de hoogte zijn van eventuele formaliteiten dan de andere projectpartners (43 procent voelt zich goed geïnformeerd). (zie Afbeelding 25).

Afbeelding 25: Informatie over 18-weken-proces

Bron: Online enquête. Vraag: Het aanvraagproces volgt een schema van 18 weken. Was u op de hoogte van het proces van 18 weken voordat u de aanvraag indiende (bijv. door uw regionale programmamanagement)? n=60 (leadpartners); n=134 (projectpartners).

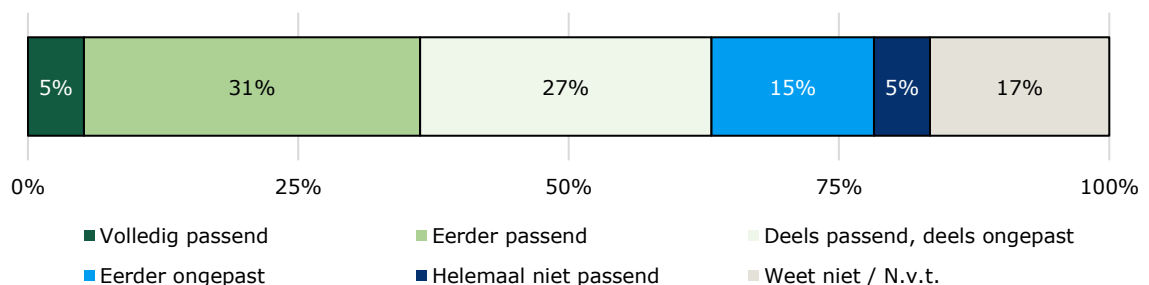
De resultaten van de online enquête maken duidelijk dat niet alle projectactoren weten wanneer de 18 weken daadwerkelijk beginnen: meer dan een vijfde van de leadpartners en 40 procent van de projectpartners geeft aan niet geweten te hebben wanneer de 18 weken van het aanvraagproces ingingen (zie Afbeelding 26). Ook hier is te zien dat de leadpartners beter geïnformeerd zijn dan de projectpartners.

Afbeelding 26: Start van de 18 weken van het aanvraagproces

Bron: Online enquête. Vraag: Wist u wanneer de 18 weken van het aanvraagproces beginnen? n=60 (leadpartners); n=134 (projectpartners).

De duur van het aanvraagproces wordt door de leadpartners en projectpartners heel verschillend beoordeeld. Over het algemeen kan niet worden geconcludeerd dat het 18-weken-proces het aanvraagproces voor alle betrokkenen sneller maakt, maar het maakt het wel betrouwbaarder voor iedereen.

De beoordeling van de duur van het aanvraagproces door de leadpartners en projectpartners loopt sterk uiteen. 36 procent van de ondervraagden beoordeelt de duur als (volledig of eerder) passend, maar een vijfde vindt de duur eerder niet of helemaal niet passend (zie Afbeelding 27).

Afbeelding 27: Duur van het aanvraagproces

Bron: Online enquête. Vraag: Hoe tevreden bent u over de duur van het aanvraagproces? De duur van het aanvraagproces is... n=193 (leadpartners en projectpartners).

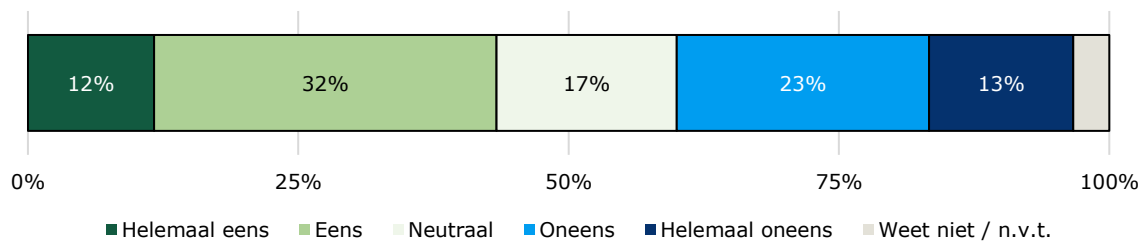
Het is belangrijk om er hier rekening mee te houden dat de aanvraagprocedure voor aanvragers niet pas begint met het indienen van de volledige aanvraag, maar al (deels lang) van tevoren. De meeste aanvragers hebben intensieve uitwisseling en contact met het RPM gehad, dat hen ondersteunt bij het concretiseren van het projectidee en bij het indienen van de aanvraag (zie hoofdstuk 3.2.1). De duur van deze fase in de aanloop naar de formele aanvraag varieert sterk – afhankelijk van hoeveel advies en verwerking nodig is en hoe complex het project en het consortium zijn. Aanvragers geven aan dat dit voortraject ook wel 1 – 1,5 jaar kan duren.

Indiening via Inter DB

Die indiening van de aanvraag via InterDB wordt heel verschillend beoordeeld. Sommige aanvragers uiten specifieke punten van kritiek of suggesties voor verbetering.

Aanvragen worden ingediend via het geactualiseerde online systeem InterDB. De werking van het InterDB-portaal wordt door de aanvragers (hier alleen leadpartners) heel verschillend beoordeeld en ten dele als zeer uitdagend omschreven. 36 procent van de ondervraagden geeft aan dat ze het invullen (zeer) moeilijk vonden (zie Afbeelding 28). Daarentegen zegt 44 procent van de respondenten juist dat het invullen van het aanvraagformulier in InterDB voor hen (zeer) gemakkelijk was.

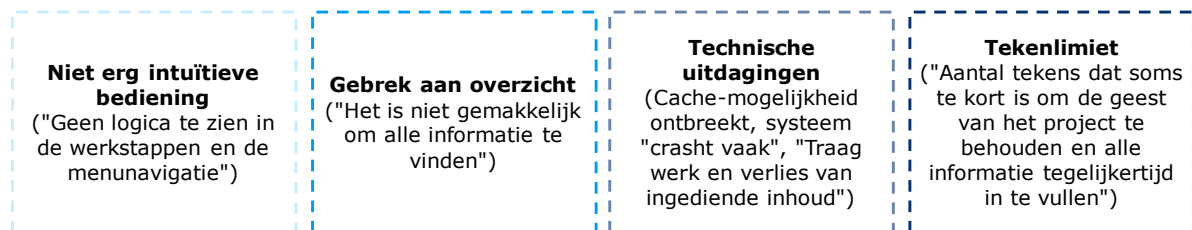
Afbeelding 28: Tevredenheid over de indiening van de aanvraag via InterDB (leadpartner)

Bron: Online enquête. Vraag: Hoe beoordeelt u het aanvraagproces? Het invullen van het aanvraagformulier in InterDB was gemakkelijk voor mij. n=60 (leadpartners). Waarden onder de 5 procent worden niet weergegeven.

De volgende punten worden door de respondenten in de online enquête en in de diepte-interviews kritisch benadrukt.

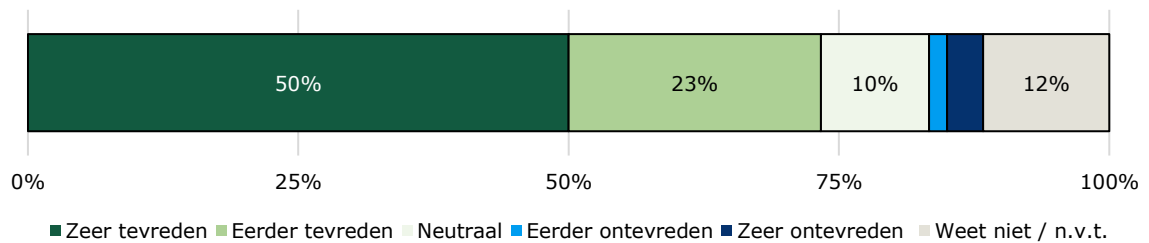
Afbeelding 29: Ervaringen met het indienen van een aanvraag via InterDB (leadpartners)

Bron: Online enquête. Vraag: Waren er uitdagingen tijdens de aanvraagprocedure? en diepte-interviews met aanvragers.

De **hulp van het RPM** bij het gebruik van InterDB wordt door de meerderheid van de aanvragers (leadpartners) als een grote steun ervaren: bijna 75 procent van de respondenten is "zeer" of "eerder" tevreden (zie Afbeelding 30). Met behulp van het RPM werden bijvoorbeeld, "problemen met InterDB snel opgelost" en werd er hulp geboden in de vorm van o.a. quick guides. De effectieve ondersteuning die door het RPM wordt geboden, kan positief worden beoordeeld. Desalniettemin concludeert de tussentijdse evaluatie dat dit middelen vastlegt die het RPM ook zou kunnen investeren in inhoudelijk advies en ondersteuning als het gebruik van InterDB minder uitdagend was en extra ondersteuning door het RPM niet nodig zou zijn.

Afbeelding 30: Ondersteuning door het RPM bij het gebruik van InterDB

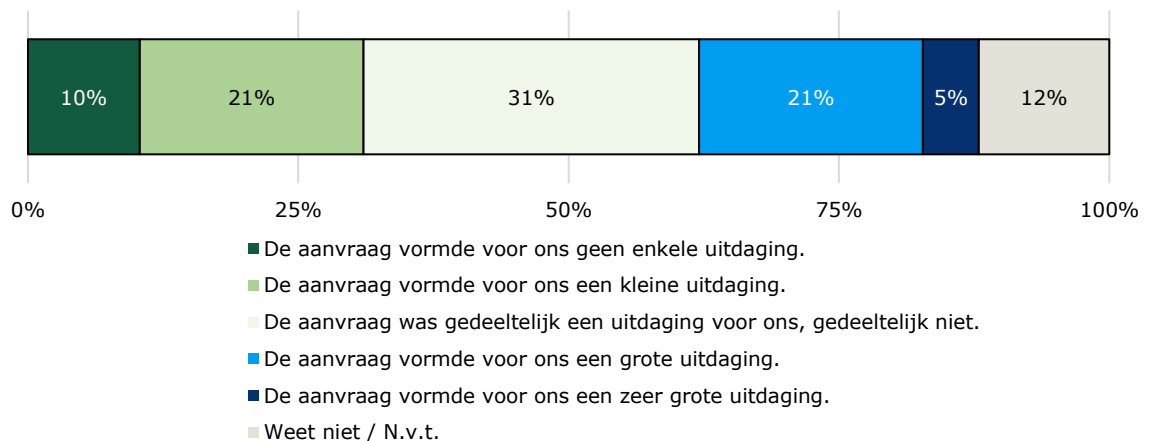
Bron: Online enquête. Vraag: Hoe tevreden bent u over de ondersteuning/begeleiding die u heeft gekregen van het Regionaal Programmamanagement? Met de ondersteuning bij het gebruik van het online portaal InterDB. n=60 (leadpartners). Waarden onder de 5 procent worden niet weergegeven.

Geselecteerde onderdelen van de aanvraag: Vastlegging van het budget en de functiegroepen per projectpartner

De eis om in de aanvraag het budget voor elke projectpartner te specificeren, wordt zeer heterogeen beoordeeld.

Twee andere wijzigingen ten opzichte van de vorige subsidieperiode betreffen het feit dat al in de projectaanvraag informatie moet worden gespecificeerd. Ten eerste moet het **budget voor elke projectpartner** al in de aanvraag nauwkeurig opgegeven worden. Deze eis wordt door de respondenten zeer verschillend beoordeeld (zie Afbeelding 31).

Afbeelding 31: Budget voor projectpartners in de aanvraag

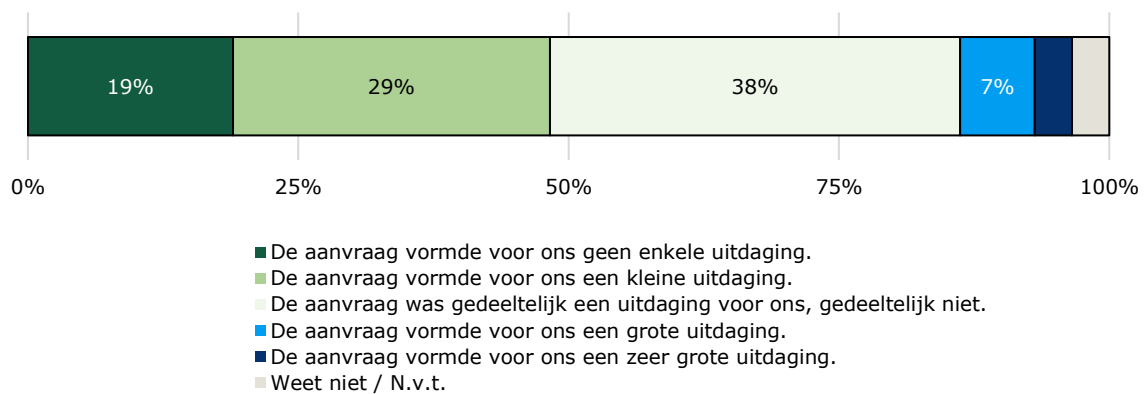
Bron: Online enquête. Vraag: Hoe beoordeelt u de eis dat het budget voor elke projectpartner nauwkeurig moet worden gedefinieerd in de aanvraag? n=58 (leadpartners).

In de online enquête en in de diepte-interviews leggen sommige respondenten uit in hoeverre dit een uitdaging is voor hun project: zo is het moeilijk om innovatieprojecten vooraf zo gedetailleerd door te rekenen, en zijn prijs/kostenontwikkelingen (trefwoord inflatie) moeilijk te voorspellen.

De vastlegging van de projectfunctie/functiegroepen per projectpartner in de aanvraag is slechts voor sommige respondenten een uitdaging.

Een tweede vernieuwing ten opzichte van de vorige subsidieperiode is de eis dat de **projectfuncties/functiegroepen per projectpartner** in de aanvraag moeten worden gespecificeerd. Dit wordt door de meerderheid van de aanvragers als weinig of niet uitdagend beoordeeld, maar voor enkele aanvragers vormt deze vereiste een uitdaging (zie Afbeelding 32).

Afbeelding 32: Projectfuncties/functiegroepen in de aanvraag

Bron: Online enquête. Vraag: Hoe beoordeelt u de eis dat de projectfunctie/prestatiegroep voor elke projectpartner nauwkeurig moet worden gedefinieerd in de aanvraag? n=58 (leadpartners). Waarden onder de 5 procent worden niet weergegeven.

In de online enquête en in de diepte-interviews leggen sommige respondenten uit in hoeverre dit een uitdaging is voor hun project: in het mkb zijn er bijvoorbeeld voortdurend veranderingen in werkprocessen die niet tot in detail te voorspellen zijn, en in sommige gevallen passen functiegroepen niet bij de werknemers en hun loonkosten. In sommige gevallen begrijpen de respondenten niet waarom deze informatie zo nauwkeurig moet worden vermeld en pleiten zij voor meer flexibiliteit om snel en gemakkelijk te kunnen reageren op veranderingen (zie ook hoofdstuk 3.3)

Indiening van aanvragen

Conclusie

- De vaststelling van data en de beperking van de duur van de aanvraagprocedure wordt door de programma-instanties en de begunstigden of aanvragers zeer positief beoordeeld.
- Een deel van de aanvragers was niet op de hoogte van de vaste duur en de start van de 18 weken. Zoals verwacht zijn leadpartners beter geïnformeerd dan projectpartners.
- De duur van het aanvraagproces wordt door de leadpartners en projectpartners heel verschillend beoordeeld. Over het algemeen kan niet worden geconcludeerd dat het 18-weken-proces het aanvraagproces voor alle betrokkenen sneller maakt, maar het maakt het wel betrouwbaarder voor iedereen.
- De indiening van de aanvraag via InterDB wordt heel verschillend beoordeeld. Aanvragers uiten specifieke punten van kritiek of suggesties voor verbetering.
- De eis om in de aanvraag het budget per projectpartner te specificeren wordt zeer heterogeen beoordeeld.
- De vastlegging van de projectfunctie/functiegroepen per projectpartner in de aanvraag is voor het merendeel van de respondenten geen probleem.

Aanbevelingen

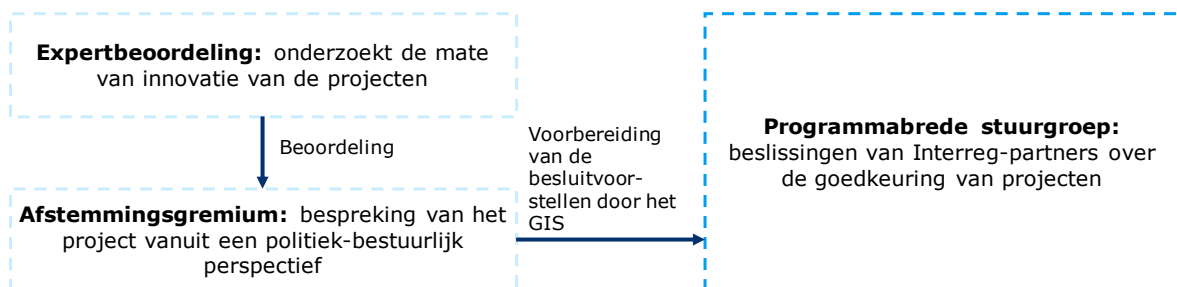
- Ga na of er meer/betere/preciezer informatie kan worden verstrekt over het 18-weken-proces: bijv. centraal en duidelijk zichtbaar in aanvraagdocumenten
 - Ga na of en in welke mate deze informatie nog beter kan worden doorgegeven aan projectpartners (bv. in officiële documenten of via leadpartners)
 - Onderzoek in hoeverre de technische uitdagingen met InterDB kunnen worden aangepakt en opgelost, waardoor tijdens het gebruik minder ondersteuning door de RPM's nodig is (bijv. door een concrete uitwisseling hierover met leadpartners, in de vorm van een workshop)
-

3.2.3 Beoordelingsproces en goedkeuring van het project

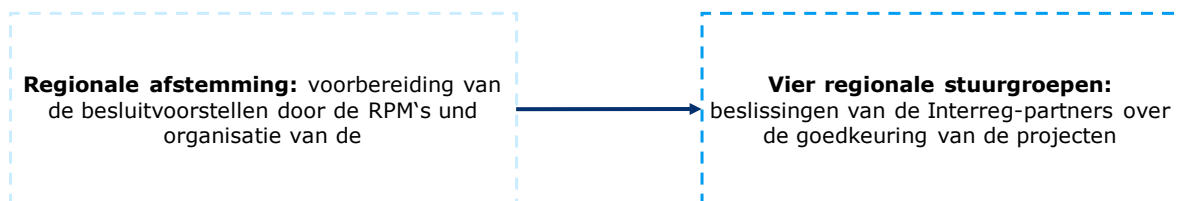
Het derde onderdeel van het onderzoek van het aanvraagproces betreft het *beoordelingsproces* en de *goedkeuring van het project*. Denk hierbij aan het advies over de subsidiabiliteit van de subsidieaanvraag in de verschillende overleggen (expertbeoordeling en afstemmingsgremium) en de beslissing over het al dan niet toegelaten worden van de aanvraag voor financiering (stuurgroepen).¹² In tegenstelling tot de prioritaire assen 3 en 4 is het goedkeuringsproces voor de prioritaire assen 1 en 2 anders gestructureerd en zijn er verschillende organen bij betrokken (zie Afbeelding 33).

Afbeelding 33: Vereenvoudigde weergave van de goedkeuringsprocessen

Goedkeuringsproces in prioritaire as 1 en 2

Goedkeuringsproces in prioritaire as 3 en 4

Bron: Informatie verstrekt door het GIS, eigen weergave Ramboll Management Consulting.

Expertbeoordeling

De invoering van de beoordeling door onafhankelijke experts zorgt voor een gefundeerde beoordeling van de mate van innovatie van projectaanvragen in de prioritaire assen 1 en 2.

In de subsidieperiode 2021-2027 van het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland is een nieuwe processtap in de beoordeling van subsidieaanvragen geïmplementeerd: de introductie van een expertbeoordeling. De experts zijn uitsluitend verantwoordelijk voor de aanvragen binnen de prioritaire assen 1 en 2 en hebben de taak de mate van innovatie van de projecten te beoordelen. Twee onafhankelijke en anonieme experts worden geraadpleegd om elk project te beoordelen. Deze komen uit een pool bestaande uit een gelijk aantal Nederlandse en Duitse professionals, wat zorgt voor een evenwichtige geografische vertegenwoordiging. De experts beoordelen de

¹² Het RPM en GIS beslissen vooraf in een gedetailleerde beoordeling of een project in aanmerking komt voor subsidie. Op deze beoordeling, die ook deel uitmaakt van het 18-weken-proces, zal hier niet verder worden ingaan, omdat er doorgaans positief wordt gereageerd op de beoordeling en er geen verdere aanbevelingen worden gedaan.

projecten zonder elkaars medeweten om een zo objectief mogelijke beoordeling te garanderen.¹³ Het expertoordeel wordt doorgestuurd naar het afstemmingsgremium en wordt meegenomen in de beoordeling van de aanvragen.

In de vorige subsidieperiode was er geen expertbeoordeling. De mate van innovatie van de projecten werd beoordeeld door het innovatie-overleg. De programmapartners, en dus vooral regionale vertegenwoordigers en geen uitgesproken innovatie- en themaexperts, maakten deel uit van dit overleg.

In de interviews en de online enquête belichten programmapartners, programma-instanties en aanvragers zowel positieve als uitdagende aspecten van de expertbeoordeling. Deze zijn als volgt in Afbeelding 34 samengevat:

Afbeelding 34: Voor- en nadelen van de beoordeling van de mate van innovatie door de experts

Bron: Interviews en online enquête. Vragen: Welke aspecten van het aanvraagproces vond u bijzonder positief? en: Waren er uitdagingen tijdens de aanvraagprocedure? Zo ja, welke.

Afstemmingsgremium en programmabrede stuurgroep

Het afstemmingsgremium is goed geschikt om een advies uit te brengen over de subsidieaanvragen in de prioritaire assen 1 en 2. De programmabrede stuurgroep is goed geschikt om te beslissen over deze subsidieaanvragen.

Het afstemmingsgremium beoordeelt de aanvragen in de prioritaire assen 1 en 2 vanuit een politiek-bestuurlijke invalshoek.¹⁴ Het GIS leidt het secretariaat van de programmabrede stuurgroep. Het RPM leidt weliswaar het secretariaat van de regionale stuurgroepen, maar is niet vertegenwoordigd in het afstemmingsgremium en de programmabrede stuurgroep.

Een belangrijke taak van het afstemmingsgremium is het doen van een aanbeveling over cofinanciering door de programmapartners. Het afstemmingsgremium fungeert als platform om de cofinanciering van het programma of de projecten te bespreken en een aanbeveling te doen aan de programmabrede stuurgroep. De cofinanciering voor het Interreg VI A-programma

¹³ Indien gewenst door de experts kunnen ze echter ook met elkaar in contact komen.

¹⁴De leden van het afstemmingsgremium zijn: Ministerium für Wirtschaft, Innovation, Digitalisierung und Energie des Landes Nordrhein-Westfalen (MWIDE) (*nu MWIKE), Niedersächsisches Ministerium für Bundes- und Europaangelegenheiten und Regionale Entwicklung, Ministerie van Economische Zaken van Nederland, provincies noord (bestaande uit de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe), provincies midden (bestaande uit de provincies Flevoland, Overijssel en Gelderland), provincies zuid (bestaande uit de provincies Noord-Brabant en Limburg), Amt für Regionale Landesentwicklung Weser-Ems, Bezirksregierungen Münster en Düsseldorf, Euregio's (Eems Dollard Regio, EUREGIO, Euregio Rijn-Waal, euregio rijn-maas-noord)

Deutschland-Nederland is afkomstig van de verschillende deelstaatministeries aan Duitse zijde en de provincies en het ministerie van Economische Zaken aan Nederlandse zijde.

Voor de vakinhoudelijke beoordeling worden experts van de instellingen van de Interreg-partners in de aanloop naar de bijeenkomsten ingeschakeld om de projectaanvragen te beoordelen. De expertbeoordeling wordt ook meegenomen in de eindbeoordeling van aanvragen. Aan de hand van de beoordelingen van de verschillende actoren/organen maakt het afstemmingsgremium voor elke aanvraag een samenvattende score met inhoudelijke opmerkingen. Deze wordt via het RPM aan de aanvragers doorgegeven en het RPM informeert hen over het advies van de organen over hun aanvraag. Bij een positief advies worden de aanvragen vervolgens voorgelegd aan de programmabrede stuurgroep. Bij een positief advies met opmerkingen krijgen aanvragers twee weken de tijd om hun voorstel te herzien, dat vervolgens in herziene vorm kan worden ingediend bij de programmabrede stuurgroep. In geval van een negatief advies worden aanvragers na het besluit van de stuurgroep op de hoogte gebracht van de redenen. In de programmabrede stuurgroep nemen de programmapartners de uiteindelijke beslissing over de goedkeuring of afwijzing van de projectaanvragen in de prioritaire assen 1 en 2.

In de vorige subsidieperiode in INTERREG V bestond het afstemmingsgremium nog niet. Dit heeft twee implicaties:

1. De programmapartners geven aan (vooral aan het begin van de subsidieperiode) uitdagingen te hebben ondervonden bij de communicatie en de onderlinge afstemming van alle actoren in het afstemmingsgremium. Inmiddels zijn de processen echter grotendeels geharmoniseerd en een van de programma-actoren omschrijft het afstemmingsgremium als "spil" in de huidige subsidieperiode.
2. In de vorige subsidieperiode was er het innovatie-overleg – het overlegorgaan dat qua taak en samenstelling het meest op het afstemmingsgremium lijkt. Hier werd echter overlegd over zowel innovatie als cofinanciering. De programmapartners stellen positief vast dat het afstemmingsgremium door de scheiding van de taken van de expertbeoordeling en het afstemmingsgremium nu meer tijd heeft om over de vakinhoudelijke geschiktheid en cofinanciering van de projectaanvragen te overleggen.

Het feit dat het RPM niet vertegenwoordigd is in het afstemmingsgremium wordt door programmapartners, programma-instanties en aanvragers verschillend beoordeeld. De belangrijkste aspecten worden samengevat in Afbeelding 35:

Afbeelding 35: Voor- en nadelen van de samenstelling van het afstemmingsgremium

Programmapartners geven aan dat **cofinanciering openlijk** kan worden besproken binnen het gremium. De partners van het programma zouden een **onafhankelijk oordeel** kunnen vormen.

De RPM's geven aan dat het voor hen belangrijk zou zijn om te weten welke beleidsbeslissingen er worden genomen, omdat deze directe **gevolgen** hebben **voor het overleg** in het goedkeuringsproces. Momenteel is het volgens programma-instanties en aanvragers een **"fluisterspel"** via indirecte feedback.

Bron: Interviews en online enquête. Vragen: Welke aspecten van het aanvraagproces vond u bijzonder positief? en: Waren er uitdagingen tijdens de aanvraagprocedure? Zo ja, welke.

Regionale afstemming en regionale stuurgroepen

De regionale stuurgroepen zijn goed geschikt om te beslissen over subsidieaanvragen in de prioritaire assen 3 en 4.

Voor de prioritaire assen 3 en 4 vindt er regionale afstemming plaats in het programmagebied. Onder leiding van het betreffende RPM worden hier de besluitvoorstellen voor de regionale stuurgroepen voorbereid en worden de regionale stuurgroepen georganiseerd (zie afbeelding 35). De regionale stuurgroepen, waarin de regionale vertegenwoordigers van de programmapartners zitting hebben, nemen vervolgens een besluit over de projectaanvragen voor de prioritaire assen 3 en 4. Zowel de programmapartners als de programma-instanties en aanvragers beoordelen de procedure voor de prioritaire assen 3 en 4 positief. In de diepte-interviews reageren aanvragers ook positief op het beoordelingsproces en benadrukken ze met name de regionale component door de betrokkenheid van de regionale stuurgroepen.

Goedkeuringsprocedure

Tijdens het goedkeuringsproces zijn er incidenteel uitdagingen op het gebied van communicatie en afstemming tussen de programmapartners, programma-instanties en met de aanvragers.

Programmapartners, programma-instanties en aanvragers melden enkele uitdagingen in het huidige goedkeuringsproces met betrekking tot de efficiëntie van het proces en de communicatie:

- **Communicatiebarrières:** Aanvragers die in de laatste subsidieperiode al financiering hebben ontvangen, merken op dat de ontwikkeling van aanvragen wordt bemoeilijkt door het feit dat ze niet de mogelijkheid hebben om vooraf met de subsidieverstrekking te praten – dit was in de vorige subsidieperiode wel mogelijk door de conceptindiening. Er is onvoldoende ruimte en tijd om een en ander bij de programmapartners toe te lichten en te presenteren. Sommige programmapartners verlangen bijvoorbeeld pitches om projecten te presenteren, maar er is geen uniforme regeling in het programma.
- **Afwijzing van aanvragen:** Zowel programma-instanties als aanvragers maken melding van een hoger afwijzingspercentage van subsidieaanvragen in vergelijking met INTERREG V. Dit is toe te schrijven aan de wijziging dat nu aanvragen en niet langer concepten worden ingediend en getoetst (zie ook hoofdstuk 3.2.1). Aanvragers van wie de aanvraag is afgewezen, geven aan dat de redenen voor de afwijzing vaak niet voldoende worden toegelicht.
- **Cofinanciering:** Aangezien de beleidsdepartementen en provincies uiteindelijk beslissen over de toekenning van de cofinanciering, bestaat de mogelijkheid dat sommige programmapartners geen cofinanciering verstrekken. In de online enquête en de diepte-interviews geven aanvragers aan dat de cofinanciering niet is gegarandeerd en dat discussies hierover al hebben geleid tot vertragingen of onzekerheden in het goedkeuringsproces – maar ook dat er creatieve oplossingen zijn gevonden met andere programmapartners.
- **Opzet van het aanvraagformulier:** In de online enquête stellen aanvragers enerzijds vast dat de beschikbare ruimte in de projectaanvraag voor gedetailleerde beschrijvingen beperkt is, wat het moeilijk maakt om de geplande aanpak op kwalitatief hoogwaardige wijze te presenteren (zie ook hoofdstuk 3.2.1). Anderzijds geven de programmapartners en programma-instanties in de interviews aan dat de kwaliteit van de aanvragen ondanks de beperkte ruimte hoog is en dat de beperking

het werk van het afstemmingsgremium en de programmabrede stuurgroep vergemakkelijkt. Aanvragers bekritisieren ook het feit dat het formulier op sommige plaatsen niet duidelijk genoeg is over de wijze waarop posten moeten worden ingevoerd, bijvoorbeeld in de financiële specificatie, en dat op andere plaatsen informatie soms twee keer moet worden ingevuld.

- **Aanbevelingen van het afstemmingsgremium (gebruik stoplichtkleuren bij de beoordeling van subsidieaanvragen):** Volgens het RPM en aanvragers waren vragen en opmerkingen van het afstemmingsgremium en de stuurgroep niet altijd duidelijk en gemakkelijk te begrijpen, vooral aan het begin van de subsidieperiode. Bovendien maken sommige aanvragers melding van onduidelijkheden over de betekenis van de afzonderlijke kleuren en niveaus in de score. Met name aanvragers met een gele beoordeling volgens de stoplicht-methode merken op dat de redenen voor de beoordeling niet voldoende worden toegelicht. Programmapartners, programma-instanties en aanvragers zien soms gaandeweg een verbetering en bevestigen dat feedback momenteel op een meer begrijpelijke manier wordt geformuleerd en aan de aanvragers wordt gecommuniceerd – dit is echter nog niet altijd het geval.
- **Verwerkingstijd voor feedback van het afstemmingsgremium:** Twee weken verwerkingstijd binnen het 18-weken-proces wordt door sommige aanvragers als te kort ervaren om de feedback van het afstemmingsgremium in hun aanvraag te verwerken – vooral als het gaat om het vinden van extra partners. Het is mogelijk om meer tijd te nemen om de aanvraag aan te passen en deze in te dienen bij een van de volgende stuurgroepen van een daaropvolgend 18-weken-proces. Deze optie wordt door sommige aanvragers echter niet aantrekkelijk gevonden omdat de aanvraagstijd hierdoor aanzienlijk wordt verlengd.

Beoordelingsproces en goedkeuring van het project

Conclusie

- De invoering van de beoordeling door onafhankelijke experts zorgt voor een gefundeerde beoordeling van de mate van innovatie van projectaanvragen in de prioritaire assen 1 en 2.
- Het afstemmingsgremium is goed geschikt om een advies uit te brengen over de subsidieaanvragen in de prioritaire assen 1 en 2. De programmabrede stuurgroep is goed geschikt om te beslissen over deze subsidieaanvragen.
- De regionale stuurgroepen zijn goed geschikt om te beslissen over subsidieaanvragen in de prioritaire assen 3 en 4.
- Tijdens het goedkeuringsproces zijn er incidenteel uitdagingen op het gebied van communicatie en afstemming tussen de programmapartners, programma-instanties en met de aanvragers.

Aanbevelingen

- Opstellen en communiceren van een duidelijk beoordelingsschema om de aanbeveling van de expertbeoordeling begrijpelijker en transparanter te maken.
 - Communiceer nog duidelijker naar aanvragers wat wordt bedoeld met innovatie in de context van het programma. Er kunnen voorbeelden worden gegeven van reeds gefinancierde projecten of richtsnoeren voor welke soorten innovatie kunnen worden ondersteund.
 - Nagaan of de communicatiekanalen in geval van vragen/feedback vanuit het afstemmingsgremium verder moeten worden geoptimaliseerd. Dit kan zorgen voor een eenduidige interpretatie van de feedback en kleine vragen/begripsvragen kunnen mogelijk nog sneller worden opgehelderd.
 - Herziening van de communicatiekanalen in geval van afwijzingen: zo zou een feedbacksessie met het RPM in geval van afwijzing van een aanvraag een gelegenheid voor dialoog kunnen creëren.
 - Ga na of en in hoeverre ontbrekende cofinanciering eventueel kan worden opgevangen door andere Interreg-partners.
 - Let verder op de mate waarin het RPM betrokken zou moeten zijn bij het afstemmingsgremium en de programmabrede stuurgroep. Herevaluatie over twee tot drie jaar, om de ontwikkeling te beoordelen en weloverwogen beslissingen te nemen voor de toekomst.
-

3.3 Projectuitvoering

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de processtap van de projectuitvoering. Projectuitvoering beschrijft de fase na goedkeuring, d.w.z. de actieve fase van het project waarin de respectieve activiteiten worden uitgevoerd.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het perspectief van de begunstigden. De ervaring die tot nu toe bij de uitvoering van het project is opgedaan, wordt onder de loep genomen met betrekking tot de volgende aspecten, die door het programma zelf kunnen worden beïnvloed:

- Gedigitaliseerde processen
- Declaraties
- Afrekening
- Voortgangsrapport

Daarnaast wordt gekeken naar de ondersteuning die door het regionale programmamanagement wordt geboden.

De volgende vraag ligt ten grondslag aan de tussentijdse evaluatie en wordt in dit hoofdstuk beantwoord:

Onderzoeksvragen

- Hoe ervaren de begunstigden de projectuitvoeringsfase?

Ervaringen uit de projectuitvoering

De frequentie van declaraties en de digitalisering van sommige processen worden als positief ervaren. Met betrekking tot de afrekening en het voortgangsrapport zijn de ervaringen tot nu toe verschillend. In sommige gevallen wordt de wens geuit naar meer flexibiliteit tijdens de uitvoering van het project.

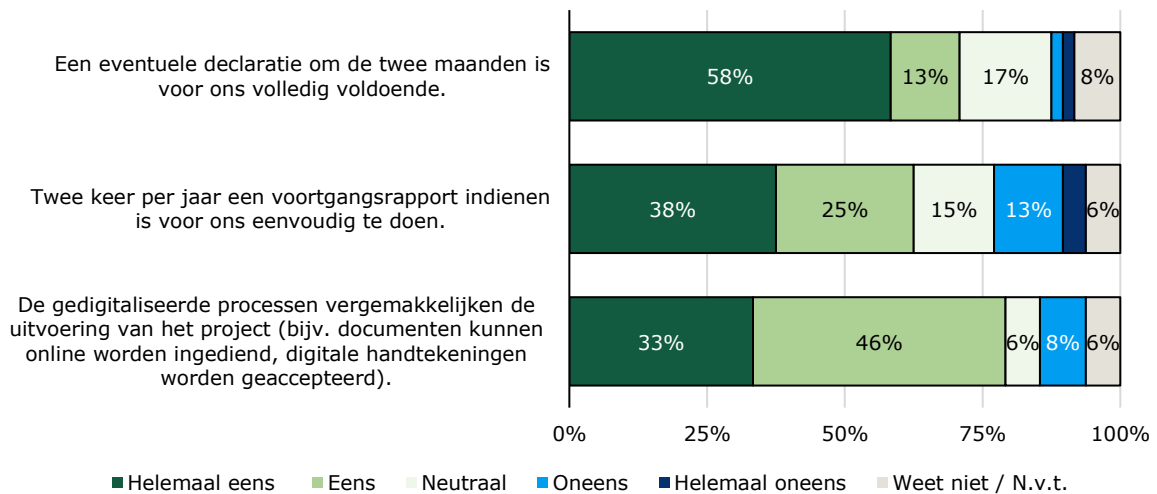
De eerste bevindingen over de projectuitvoering worden hieronder weergegeven. Verder worden enkele centrale punten benoemd die naar voren komen uit de online enquête en de gesprekken met de begunstigden. Vanuit het oogpunt van de tussentijdse evaluatie zou het zinvol zijn om deze aspecten opnieuw nader te bekijken naarmate de uitvoering van het project en programma vordert om (verdere) handelingsopties te identificeren en het optimalisatiepotentieel te benutten (zie *Conclusie en aanbevelingen*):

- **Declaratie:** Het feit dat een declaratie om de twee maanden mogelijk is, wordt momenteel door de begunstigden als voldoende frequent beschouwd (zie Afbeelding 36). Met de wijzigingen tussen INTERREG V en Interreg VI is het aantal declaraties beperkt.
- **Afrekening:** Met betrekking tot de afrekening van de personeelskosten melden sommige begunstigden problemen bij het correct invullen van de urenstaten. De projecten in de prioritaire assen 1 en 2 hebben de mogelijkheid om overige kosten via **forfaitaire bedragen** te factureren; de eerste berichten van de begunstigden zijn positief.
- **Voortgangsrapport:** De verplichting om tweemaal per jaar een voortgangsrapport in te dienen is momenteel haalbaar voor de meerderheid van de begunstigden (zie

Afbeelding 36). Wel geeft 17 procent van de ondervraagden aan dat deze eis voor hen (eerder) niet gemakkelijk te vervullen is.

- **Digitalisering:** In het kader van de veranderingen tussen INTERREG V en Interreg VI zijn sommige processen gedigitaliseerd. Zo kunnen documenten digitaal worden aangeleverd en worden digitale handtekeningen geaccepteerd. Bijna 80 procent van de begunstigden bevestigt dat de gedigitaliseerde processen het voor hen gemakkelijker maken om het project uit te voeren (zie Afbeelding 36).
- **Wens naar meer flexibiliteit:** Een aspect dat in de online enquête en in de gesprekken met de begunstigden naar voren kwam, is de wens naar meer flexibiliteit tijdens de projectuitvoering. Dit betreft meer flexibiliteit bij aspecten die in de aanvraag moesten worden vastgelegd en waarvan de aanpassing tijdens het project een wijzigingsaanvraag vereist (zie hoofdstuk 2). Begunstigden noemen bijvoorbeeld doelen/mijlpalen waarvan de realisatie in sommige gevallen een uitdaging blijkt te zijn gezien de dynamische omgeving van de projecten (bv. personeelswijzigingen, beleidswijzigingen, enz.). Bovendien heeft het verlangen naar meer flexibiliteit ook betrekking op budgettaire aspecten – zo melden sommige begunstigden problemen met betrekking tot het aangevraagde budget: als gevolg van factoren buiten het programma (zoals de oorlog in Oekraïne, de energieprijscrisis en de inflatie) hebben zich kostenstijgingen voorgedaan die op het moment van planning nog niet te voorzien waren.

Afbeelding 36: Projectuitvoering

Bron: Online enquête. Vraag: Hoe beoordeelt u de volgende aspecten van de uitvoering van het project? n=48 (leadpartners). Waarden onder de 5 procent worden niet weergegeven.

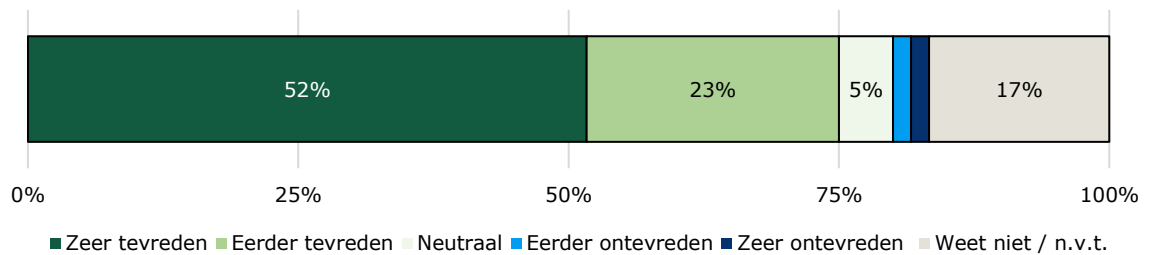
Ondersteuning tijdens het programma bij de projectuitvoering

De steun die door het RPM wordt verleend tijdens de uitvoering van het project wordt positief beoordeeld door de begunstigden.

Over het algemeen waarderen de begunstigden de **ondersteuning door het RPM** tijdens de uitvoering van het project. 75 procent van de ondervraagden is zeer of eerder tevreden over de ondersteuning (zie Afbeelding 37). Het RPM biedt individuele ondersteuning – afhankelijk van de behoeften van de partners of het consortium – zij voeren voortgangsgesprekken, bieden

ondersteuning met betrekking tot de voortgangsrapportages en zijn beschikbaar om vragen te verhelderen.

Afbeelding 37: Ondersteuning door het RPM bij de projectuitvoering

Bron: Online enquête. Vraag: Hoe tevreden bent u over de ondersteuning/begeleiding die u heeft gekregen van het Regionaal Programmamanagement? Met de ondersteuning tijdens de uitvoering van uw project. n=60 (leadpartners). Waarden onder de 5 procent worden niet weergegeven.

Projectuitvoering

Conclusie

- De frequentie van de declaraties en de digitalisering van sommige processen worden als positief ervaren. Met betrekking tot de afrekening en het voortgangsrapport zijn de ervaringen tot nu toe verschillend. In sommige gevallen wordt de wens geuit naar meer flexibiliteit tijdens de uitvoering van het project.
- De steun die door het RPM wordt verleend tijdens de projectuitvoering wordt positief beoordeeld door de begunstigden.

Aanbevelingen

- De conclusie van de tussentijdse evaluatie luidt dat het denkbaar en zinvol is om met name de volgende aspecten opnieuw nader te bekijken naarmate de uitvoering van het project en programma vordert, teneinde mogelijke (verdere) handelingsopties te identificeren en het optimalisatiepotentieel te benutten:
 - **Afrekening van de personeelskosten (urenstaten):** Onderzoek naar de mate waarin verdere ondersteuning of preciezere instructies voor het invullen van de urenstaten de efficiëntie van de afrekening verder kunnen verhogen
 - **Afrekening van forfaitaire bedragen** voor overige kosten
 - **Voortgangsrapporten:** nagaan of aan deze verplichting beter kan worden voldaan door de begunstigden naarmate zij meer ervaring opdoen, of dat er meer ondersteuning nodig is.

- **Flexibiliteit:** Er zou kunnen worden nagegaan in hoeverre projecten meer flexibiliteit kunnen krijgen om tijdens de uitvoering van projecten te kunnen reageren op voortdurend veranderende (mondiale) omstandigheden.
-

4. Samenvatting (conclusie en aanbevelingen)

Dit hoofdstuk bevat een overzicht van de centrale bevindingen (conclusie) en de geïdentificeerde handelingsopties en -aanbevelingen (aanbevelingen). Deze worden hieronder beschreven in lijn met de hoofdstukstructuur van de tussentijdse evaluatie:

(Verwachte) Realisatie van de doelstellingen

Conclusie

- De thematische oriëntatie van het programma is relevant en sluit aan bij de behoeften van de doelgroep.
- Het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland onderscheidt zich goed van de meeste andere subsidieprogramma's, met name op het gebied van grensoverstijgende samenwerking. Slechts sporadisch kunnen overlappingsen tussen de subsidieprogramma's worden vastgesteld.
- De huidige financiële en inhoudelijke uitvoeringsstatus kan over het algemeen als zeer goed worden beoordeeld voor alle prioritaire assen. De mijlpalen voor de outputindicatoren worden naar verwachting nu al overtroffen in alle prioritaire assen.

Aanbevelingen

- Voor een consistent begrip en uniforme toepassing van de indicatoren zorgen.
 - Het aanscherpen van de uitleg over de toepassing van de indicatoren en het vaststellen van streefwaarden, en bijbehorende diepgaande communicatie naar de (potentiële) begunstigden.
 - De ontwikkeling van de inhoudelijke en financiële uitvoering (ook in relatie tot elkaar) nauwlettend blijven volgen om zo nodig tegen of bij te kunnen sturen.
-

Sensibilisering en voorlichting

Conclusie

- Het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland slaagt er momenteel in om de beoogde doelgroepen te bereiken.
- De begunstigden zijn momenteel regionaal evenwichtig verdeeld over Nederland en Duitsland.
- Het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland is ook toegankelijk voor nieuwe aanvragers.
- Leadpartners en projectpartners werden met name door professionele contacten geattendeerd op de financieringsmogelijkheden.
- Momenteel bevat de database voor dezelfde projectactoren soms verschillende schrijfwijzen/aanduidingen.

Aanbevelingen

- Focussen op multipliers, vooral in een professionele context
 - Blijvende focus op (professioneel) netwerken en branche-evenementen
 - Blijf focussen op het goed en zo ongecompliceerd mogelijk uitvoeren van het programma (weinig bureaucratie, goede ondersteuning vanuit het RPM), ook om verdere aanbevelingen te bevorderen
 - Een database met precieze en uniforme benamingen van alle projectactoren zou handig zijn (hierdoor zouden bijvoorbeeld ook evaluaties uitgevoerd kunnen worden die meerdere subsidieperiodes betreffen)
-

Ontwikkeling van een aanvraag

Conclusie

- Het zoeken naar een partner was voor de meerderheid van de ondervraagde leadpartners vrij eenvoudig.
- De ondersteuning door de regionale programmamanagements bij de concretisering van het projectidee wordt door de aanvragers zeer gewaardeerd. De ingediende aanvragen zijn inhoudelijk preciezer en concreter dan de concepten in de voorgaande subsidieperiode.
- Het subsidiepercentage is in principe passend. Voor sommige instellingen (met name verenigingen/ngo's, micro-ondernemingen en onderzoeksinstellingen) vormt het echter een uitdaging.

Aanbevelingen

- Zorgen voor duidelijke regelgeving (bijvoorbeeld met betrekking tot potentiële partners) en richtlijnen en eventueel herzien van de bijbehorende communicatiekanalen waarlangs subsidievoorwaarden worden gecommuniceerd.
-

Indiening van aanvragen

Conclusie

- De vaststelling van data en de beperking van de duur van de aanvraagprocedure wordt door de programma-instanties en de begunstigden of aanvragers zeer positief beoordeeld.
- Een deel van de aanvragers was niet op de hoogte van de vaste duur en de start van de 18 weken. Zoals verwacht zijn leadpartners beter geïnformeerd dan projectpartners.
- De duur van het aanvraagproces wordt door de leadpartners en projectpartners heel verschillend beoordeeld. Over het algemeen kan niet worden geconcludeerd dat het 18-weken-proces het aanvraagproces voor alle betrokkenen sneller maakt, maar het maakt het wel betrouwbaarder voor iedereen.
- De indiening van de aanvraag via InterDB wordt heel verschillend beoordeeld. Aanvragers uiten specifieke punten van kritiek of suggesties voor verbetering.
- De eis om in de aanvraag het budget per projectpartner te specificeren wordt zeer heterogeen beoordeeld.
- De vastlegging van de projectfunctie/functiegroepen per projectpartner in de aanvraag is voor het merendeel van de respondenten geen probleem.

Aanbevelingen

- Ga na of er meer/betere/preciezer informatie kan worden verstrekt over het 18-weken-proces: bijv. centraal en duidelijk zichtbaar in aanvraagdocumenten
 - Ga na of en in welke mate deze informatie nog beter kan worden doorgegeven aan projectpartners (bv. in officiële documenten of via leadpartners)
 - Onderzoek in hoeverre de technische uitdagingen met InterDB kunnen worden aangepakt en opgelost, waardoor tijdens het gebruik minder ondersteuning door de RPM's nodig is (bijv. door een concrete uitwisseling hierover met leadpartners, in de vorm van een workshop)
-

Beoordelingsproces en goedkeuring van projecten

Conclusie

- De invoering van de beoordeling door onafhankelijke experts zorgt voor een gefundeerde beoordeling van de mate van innovatie van projectaanvragen in de prioritaire assen 1 en 2.
- Het afstemmingsgremium is goed geschikt om een advies uit te brengen over de subsidieaanvragen in de prioritaire assen 1 en 2. De programmabrede stuurgroep is goed geschikt om te beslissen over deze subsidieaanvragen.
- De regionale stuurgroepen zijn goed geschikt om te beslissen over subsidieaanvragen in de prioritaire assen 3 en 4.
- Tijdens het goedkeuringsproces zijn er incidenteel uitdagingen op het gebied van communicatie en afstemming tussen de programmapartners, programma-instanties en met de aanvragers.

Aanbevelingen

- Opstellen en communiceren van een duidelijk beoordelingsschema om de aanbeveling van de expertbeoordeling begrijpelijker en transparanter te maken.
 - Communiceer nog duidelijker naar aanvragers wat wordt bedoeld met innovatie in de context van het programma. Er kunnen voorbeelden worden gegeven van reeds gefinancierde projecten of richtsnoeren voor welke soorten innovatie kunnen worden ondersteund.
 - Nagaan of de communicatiekanalen in geval van vragen/feedback vanuit het afstemmingsgremium verder moeten worden geoptimaliseerd. Dit kan zorgen voor een eenduidige interpretatie van de feedback en kleine vragen/begripsvragen kunnen mogelijk nog sneller worden opgehelderd.
 - Herziening van de communicatiekanalen in geval van afwijzingen: zo zou een feedbacksessie met het RPM in geval van afwijzing van een aanvraag een gelegenheid voor dialoog kunnen creëren.
 - Ga na of en in hoeverre ontbrekende cofinanciering eventueel kan worden opgevangen door andere Interreg-partners.
 - Let verder op de mate waarin het RPM betrokken zou moeten zijn bij het afstemmingsgremium en de programmabrede stuurgroep. Herevaluatie over twee tot drie jaar om de ontwikkeling te beoordelen en weloverwogen beslissingen te nemen voor de toekomst.
-

Projectuitvoering

Conclusie

- De frequentie van de declaraties en de digitalisering van sommige processen worden als positief ervaren. Met betrekking tot de afrekening en het voortgangsrapport zijn de ervaringen tot nu toe verschillend. In sommige gevallen wordt de wens geuit naar meer flexibiliteit tijdens de uitvoering van het project.
- De steun die door het RPM wordt verleend tijdens de projectuitvoering wordt positief beoordeeld door de begunstigden.

Aanbevelingen

- De conclusie van de tussentijdse evaluatie luidt dat het denkbaar en zinvol is om met name de volgende aspecten opnieuw nader te bekijken naarmate de uitvoering van het project en programma vordert, teneinde mogelijke (verdere) handelingsopties te identificeren en het optimalisatiepotentieel te benutten:
 - **Afrekening van de personeelskosten (urenstaten):** Onderzoek naar de mate waarin verdere ondersteuning of preciezer instructies voor het invullen van de urenstaten de efficiëntie van de afrekening verder kunnen verhogen
 - **Afrekening van forfaitaire bedragen** voor overige kosten
 - **Voortgangsrapporten:** nagaan of aan deze verplichting beter kan worden voldaan door de begunstigden naarmate zij meer ervaring opdoen, of dat er meer ondersteuning nodig is.
 - **Flexibiliteit:** Er zou kunnen worden nagegaan in hoeverre projecten meer flexibiliteit kunnen krijgen om tijdens de uitvoering van projecten te kunnen reageren op voortdurend veranderende (mondiale) omstandigheden.
-

5. Appendix

Vragenlijst Online Enquête Aanvragers

Ontstaan en ontwikkeling van uw project

In het eerste deel van de enquête kunt u ons meer vertellen over het ontstaan en de ontwikkeling van uw project – van het eerste idee tot het concrete plan.

1. Hoe weet u van de financieringsmogelijkheden van Interreg Deutschland-Nederland?

Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

(1) Op de website van het programma	☐
(2) Op de website van een andere instelling	☐
(3) Via de socialemediakanalen van het programma	☐
(4) Via de socialemediakanalen van een andere instelling	☐
(5) Door een voorlichtingsevenement, voorlichtingsmateriaal, campagnes of adviesdiensten die worden aangeboden door instanties van het programma (Gemeenschappelijk Interreg-Secretariaat, Regionale programmamanagements, enz.)	☐
(6) Door een voorlichtingsevenement, voorlichtingsmateriaal of adviesdiensten van clusters, netwerken, kamer van koophandel of bedrijfsverenigingen	☐
(7) Via de financieringsadviesdienst van de Bund (Duitse federale overheid)	☐
(8) Via financierings- en subsidieadvies van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	☐
(9) Door een gemeente	☐
(10) Door een tip van een professionele contactpersoon	☐
(11) Door een tip van vrienden of kennissen	☐
(12) Door een artikel of een advertentie in een vakblad	☐
(13) Uit een andere bron, namelijk: _____ (tekstveld)	☐
(-99) Weet niet / N.v.t. <i>(dit antwoord is exclusief en sluit alle andere antwoorden uit)</i>	☐

2. Had u al aanknopingspunten met het programma tijdens INTERREG V (subsidieperiode 2014-2020)?

(1) Ja, als leadpartner	☐
(2) Ja, als projectpartner	☐
(3) Ja, namelijk: _____ (tekstveld)	☐
(4) Nee	☐
(-99) Weet niet / N.v.t.	☐

3. Hoe beoordeelt u achteraf gezien het zoeken naar partners in het buurland?

Filter: vraag alleen stellen wanneer de achtergronddata van de leadpartner zijn opgeslagen.

(1) Het zoeken naar partners in het buurland was voor ons erg gemakkelijk.	☐
(2) Het zoeken naar partners in het buurland was voor ons vrij gemakkelijk.	☐
(3) Het zoeken naar partners in het buurland was noch gemakkelijk noch moeilijk.	☐
(4) Het zoeken naar partners in het buurland was vrij moeilijk, vanwege/omdat: _____ (tekstveld).	☐
(5) Het zoeken naar partners in het buurland was erg moeilijk, vanwege/omdat: _____ (tekstveld).	☐
(-99) Weet niet / N.v.t.	☐

4. Heeft u vóór de aanvraag ook andere subsidieprogramma's overwogen als alternatief voor de financiering van uw project?

(1) Ja, er zijn andere publieke subsidieprogramma's overwogen, namelijk: _____ Opmerking: Vermeld a.u.b. de naam van het subsidieprogramma (tekstveld)	☐
(2) Nee, andere publieke subsidieprogramma's zijn niet overwogen	☐
(-99) Weet niet / N.v.t.	☐

5. Wat waren de doorslaggevende redenen voor de Interreg-subsidie in vergelijking met de subsidieprogramma's die u verder hebt overwogen?

Let op: U kunt maximaal 1.000 tekens gebruiken voor uw uitleg.

_____ (open antwoord)

Aanvraagprocedure

In dit deel van de enquête kunt u uw ervaringen met het aanvraagproces met ons delen.

6. Het aanvraagproces volgt een schema van 18 weken. Was u op de hoogte van het proces van 18 weken voordat u de aanvraag indiende (bijv. door uw regionale programmamanagement)?

(1) Ja	☐
(2) Nee	☐
(-99) Weet niet / n.v.t.	☐

7. Wist u wanneer de 18 weken van het aanvraagproces beginnen?

(1) Ja	☐
(2) Nee	☐
(-99) Weet niet / n.v.t.	☐

8. Hoe beoordeelt u het aanvraagproces?

	(1) Helemaal eens	(2) Eens	(3) Neutraal	(4) Oneens	(5) Helemaal oneens	(-99) Weet niet / n.v.t.
De documenten voor de aanvraag, subsidiebepalingen, enz. zijn begrijpelijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Het invullen van het aanvraagformulier in InterDB was gemakkelijk voor mij <i>Filter: Item alleen instellen als de achtergronddata van de leadpartner zijn opgeslagen.</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐

9. Hoe tevreden bent u over de duur van het aanvraagproces?

De duur van het aanvraagproces is...

(1) Volledig passend	☐
(2) Eerder passend	☐
(3) Deels passend, deels ongepast	☐
(4) Eerder ongepast	☐
(5) Helemaal niet passend	☐
(-99) Weet niet / N.v.t.	☐

10. Hoe tevreden bent u over de ondersteuning/begeleiding die u heeft gekregen van het Regionaal Programmamangement?

	(1) Zeer tevreden	(2) Eerder tevreden	(3) Neutraal	(4) Eerder ontevreden	(5) Zeer ontevreden	(-99) Weet niet / n.v.t.
(1) bij de concretisering van het projectidee	☐	☐	☐	☐	☐	☐
(2) met de ondersteuning bij het zoeken naar partners	☐	☐	☐	☐	☐	☐
(3) met de ondersteuning in de loop van de aanvraagprocedure	☐	☐	☐	☐	☐	☐
(4) met de ondersteuning bij de latere aanlevering van documenten in de aanvraagprocedure (indien van toepassing)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
(5) met de ondersteuning bij het gebruik van het online portaal InterDB	☐	☐	☐	☐	☐	☐
(6) met de ondersteuning tijdens de uitvoering van uw project	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Overige, <i>namelijk</i> : _____ (tekstveld)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Overige, <i>namelijk</i> : _____ (tekstveld)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

11. Hoe beoordeelt u de eis dat het budget voor elke projectpartner nauwkeurig moet worden gedefinieerd in de aanvraag?

Filter: vraag alleen stellen wanneer de achtergronddata van de leadpartner zijn opgeslagen.

(1) De aanvraag vormde voor ons geen enkele uitdaging.	☐
(2) De aanvraag vormde voor ons een kleine uitdaging.	☐
(3) De aanvraag was gedeeltelijk een uitdaging voor ons, gedeeltelijk niet.	☐
(4) De aanvraag vormde voor ons een grote uitdaging, aangezien: _____ (tekstveld)	☐
(5) De aanvraag vormde voor ons een zeer grote uitdaging, aangezien: _____ (tekstveld)	☐
(-99) Weet niet / N.v.t.	☐

12. Hoe beoordeelt u de eis dat de projectfunctie/prestatiegroep voor elke projectpartner nauwkeurig moet worden gedefinieerd in de aanvraag?

Filter: vraag alleen stellen wanneer de achtergronddata van de leadpartner zijn opgeslagen.

(1) De aanvraag vormde voor ons geen enkele uitdaging.	☐
(2) De aanvraag vormde voor ons een kleine uitdaging.	☐
(3) De aanvraag was gedeeltelijk een uitdaging voor ons, gedeeltelijk niet.	☐
(4) De aanvraag vormde voor ons een grote uitdaging, aangezien: _____ (tekstveld)	☐
(5) De aanvraag vormde voor ons een zeer grote uitdaging, aangezien: _____ (tekstveld)	☐
(-99) Weet niet / N.v.t.	☐

13. Welke aspecten van het aanvraagproces vond u bijzonder positief?

Let op: U kunt maximaal 1.000 tekens gebruiken voor uw uitleg.

_____ (tekstveld)

14. Waren er uitdagingen tijdens de aanvraagprocedure? Zo ja, welke?

Let op: U kunt maximaal 1.000 tekens gebruiken voor uw uitleg.

_____ (tekstveld)

Uitvoering van uw project

In dit deel zijn we geïnteresseerd in de concrete uitvoering van uw project in het kader van het Interreg Deutschland-Nederland-programma.

Filter: Deze vragen (hoofdstuk 3) alleen stellen wanneer de status van het project is opgeslagen in de achtergronddata.

15. Wat zijn volgens u de belangrijkste voorwaarden voor een goede samenwerking binnen het projectconsortium (bijv. op het gebied van budgetplanning, milestones/output, taakverdeling, uitwisseling, projectduur, uitwisseling met andere consortia)?

Let op: U kunt maximaal 1.000 tekens gebruiken voor uw uitleg.

_____ (tekstveld)

16. Hoe beoordeelt u de volgende aspecten van de uitvoering van het project?

Filter: Deze vragen (hoofdstuk 3) alleen stellen wanneer de status van het project is opgeslagen in de achtergronddata.

	(1) Helemaal eens	(2) Eens	(3) Neutraal	(4) Oneens	(5) Helemaal oneens	(-99) Weet niet / N.v.t.
Het InterDB-portaal is eenvoudig te gebruiken	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De gedigitaliseerde processen vergemakkelijken de uitvoering van het project (bijv. documenten kunnen online worden ingediend, digitale handtekeningen worden geaccepteerd)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Een eventuele declaratie om de twee maanden is voor ons volledig voldoende	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Twee keer per jaar een voortgangsrapport indienen is voor ons eenvoudig te doen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

17. Met welke uitdagingen had of heeft u te maken bij de uitvoering van uw project?

_____ (tekstveld)

Betekenis van de subsidie en de subsidievoorwaarden

Hieronder willen wij u vragen naar uw beoordeling van de subsidiemogelijkheden en subsidievoorwaarden van het Interreg Deutschland-Nederland-programma. We kijken uit naar uw suggesties.

18. In Interreg kunnen projecten over een breed spectrum aan onderwerpen worden gefinancierd. Hoe beoordeelt u de volgende stelling:

"De onderwerpen omvatten alle aspecten die voor ons relevant zijn."

Beoordeel de bewering op een schaal van (1) "Helemaal eens" tot (5) "Helemaal oneens".

(1) Helemaal eens	☐
(2) Eens	☐
(3) Neutraal	☐
(4) Oneens	☐
(5) Helemaal oneens	☐
(-99) Weet niet / N.v.t.	☐

19. Welke aanvullende onderwerpen moeten in aanmerking komen voor subsidie binnen het Interreg Deutschland-Nederland-programma? Gelieve uw suggesties te motiveren.

Let op: U kunt maximaal 1.000 tekens gebruiken voor uw uitleg.

_____ (tekstveld)

20. Is de huidige subsidiehoogte van het Interreg-programma VI Deutschland-Nederland volgens u passend? Gelieve uw beoordeling toe te lichten

(1) Volledig passend, want: _____ (tekstveld)	☐
(2) Eerder passend, want: _____ (tekstveld)	☐
(3) Deels passend, deels ongepast, want: _____ (tekstveld)	☐
(4) Eerder ongepast, want: _____ (tekstveld)	☐
(5) Helemaal niet passend, want: _____ (tekstveld)	☐
(-99) Weet niet / N.v.t.	☐

Afsluiting

21. Heeft u nog aanvullende opmerkingen over het Interreg-programma VI Deutschland-Nederland?

_____ (tekstveld)

22. Zou u de komende weken bereid zijn om deel te nemen aan een diepte-interview van ongeveer 20 minuten en mogen wij hiervoor contact met u opnemen? Tijdens het gesprek komen uw ervaringen en indrukken op de voorgrond te staan en gaan wij graag met u in gesprek.

Deze vraag is optioneel.

(1) Ja (gelieve uw contactgegevens te verstrekken) Contactpersoon: _____ (tekstveld) Telefoon: _____ (tekstveld) E-mail: _____ (tekstveld)	☐
(0) Nee	☐

23. Met de verzamelde antwoorden kunnen we concrete aanbevelingen doen voor de huidige en toekomstige opzet van het programma Interreg Deutschland-Nederland.

Als u graag wilt weten welke aanbevelingen dat zullen zijn en graag een korte samenvatting van de resultaten van de evaluatie wilt ontvangen, laat dan hier uw e-mailadres achter:

Deze informatie is optioneel.

_____ (tekstveld)